

31799, #, D. g. ^{23/10} 182 8° 67

V založbi in naprodaj pri J. Giontini — ju
v Ljubljani 1882.

Zbirka

ljubimskih in ženitovanjskih pisem.

Po raznih izgledih sèstavil

F. H. *(Haderlap)*

V Ljubljani.

Založil in prodaja Janez Giontini.

1882.

Ti bel' papir, ti listek bel',
Čemu bi ti nek' dober bil?
Čemu bi ti nek' dober bil —

Vse črno te prerisal bom,
In ljub'ci pismo pisal bom,
In ljub'ci pismo pisal bom —

F. H.

Uvod.

Nauk za spisovanje ljubimskih in ženitovanjskih pisem je iz dveh ozirov potreben, prvič za take, ki ne najdejo sami pravih besedij za svoje občutke, drugič pa za take, ki ne znajo popolnem pravilne slovenščine pisati, ter iz tega uzroka iščejo izgledov.

Tak nauk tudi ni pohujšljiv; kajti ženitovanjske pisma so same na sebi potrebne, ljubimske pisma pa so se pisale in se bodo tudi brez tega nauka, samo da bodo vsled tega nauka morda lepši in npravnejši sèstavljene, ko brez njega.

Splošne pravila za spisovanje takih pisem naj bodo sledeče:

Možki naj piše bolj na kratko, pa resno in s prevdarkom. Možu se ne spodobi mnogo besedovanja, najbolj pa ga kazí laž; toraj naj nikdar ne obljubi, česar bi ne mogel spolniti! Šala ali dovtip se možu dobro podá, pa vedno v mejah dostojnosti. Vsako opravljanje družih ljudi je zoperno tudi v pismih. Ženska smé bolj na široko pisati, pa le, kadar je znanje že trdno. Njena pisava naj bo nježna, prizanesljiva, ljubezni polna, krotka in skromna. Fraze emancipiranih žensk so možem ostudne. Dekletom pa je zoperna možka baharija, ktere naj se varujejo. Vsak naj piše, kakor mu srce velí, pa bo najbolje zadel! Bati se je prehitre sodbe, prenagljenega očitanja, ki se mora potem navadno popravljati in

preklicavati. Mož ne obsodi brez dokazov. Kadar pa dokaze ima, naj dela možko in naj vez raztrga, ki mu služi le še v zasmehovanje. Če je pa dejanje odločno in trdo, ne sme to biti beseda v pismu; odpovedati ljubezen v surovih, razžaljivih besedah ni možko in je izobraženega moža nevredno; beseda naj bo kratka, zmerna in odločna, pa ne razžaljiva; z lepo besedo se lahko isto pové, ko z grdo. Še menj pa se spodobi gospicam, rabiti nasproti nezvestemu ali pa nepriljubljenemu čestilecu razžaljive ali surove besede. Ako ti je čestilec nadležen, odvrni ga z hladnostjo pa mirnostjo, ne pa z razžaljenjem; ako ti je pa ljubimec ali ženin nezvest postal, kaznovala ga boš najhujše s tem, ako se kažeš kakor bi ti na njem ne bilo dosti ležeče; varuj pa se psovanja, ker s tem podiraš zadnjo iskro spoštovanja, ki si ga pri njem še imela. Isto tako je treba postopati možkim. Lastna vrednost naj ti bo vedno vodilo pri takih pismih, pa si smeš biti gotov uspeha.

Lepo se podá, ako se vpletejo med tako pismo citati iz raznih pesnikov. Pa napačno je, prepisati celo pesem, ampak vzame se le en par vrst, ktere se ti zdé naj bolj primerne za svoj položaj. Na pr.: če bi se ljubimec hotel pritožiti, da najde premalo nasprotne ljubezni in bi si v izraz tega čutila izbral znano národno pesem: „Davi je pa slanica padla“ itd., ne bi kazalo, citirati celo pesem, ampak zadostujejo vrstice:

„Ravno v sredi moj'ga srca
Ena rožica cveti,
Če ne boš jej prilivala,
Se gotovo posuši!“

Da bi imeli bralci te knjižice nekaj takih pesmic v izbiro, ktere lahko porabijo v odlomkih za citate v svojih pismih, pridejali smo koncu tega spisja nekaj pesmic nekterih bolj znanih slovenskih in družih

pesnikov. Poznovalci naše literature pa si bodo sami vedeli nabrati na našem Parnasu morda še lepših in bolj pripravnih šopkov.

Dostaviti menda ne bo treba, da se morajo take pisma pisati vedno na lep papir, kolikor mogoče lepopisno; zavitek ali kuvert naj ne bo nikdar prevelik; mala oblika je bolj prikupljiva, posebno od ženske strani. Tudi na zunanji obliki je mnogo ležeče, ker se iz nje sodi na notranjo vrednost in nravnost človeka.

I. del.

Začetne ljubimske pisma.

Mlad mož piše v prvič gospodični, ki se mu je prikupila.

Visoko spoštovana gospica!

Morda se boste moje malenkosti komaj še spominjali.

Bilo je pred tremi tedni pri ovih v hiši Bili ste tam s svojo materjo. Vaše lepo obnašanje, Vaše pametno govorjenje, kakor tudi Vaša izvanredna lepota, vse to je naredilo globok utis na mene, da Vas nisem mogel več pozabiti. Med tem časom sem toliko lepega o Vas slišal, da je moja srčna želja, natančneje soznaniti se z Vami, ako je Vaša draga volja.

Ker se Vam nečem usiliti na ulicah ali na sprehodih, prosim Vas pismeno, da mi sporočite, če imam kaj upanja, pridobiti si Vaše srce, in ako so Vaša častita mati zadovoljna s tem, prosim Vas za ustop v Vašo hišo.

Mislím, da o moji vrednosti ne boste dvomili, ter se ne bojím, ako hočete pri družih ljudeh poizvedeti, kaj o meni pravijo.

Ako je pa Vaše srce že oddano, udal se bom, akoravno težkega srca, v svojo osodo, ter blagoslavljal tistega, ki je toliko srečen, da je vrednega spoznan tako blage in plemenite gospice.

Izvolite milostno v kratkem osrečiti me z drago-
voljnim odgovorom.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ivan Radovinski.

Na Krki dné

Ugoden odgovor.

Dragi gospod!

Vaše pismo me je iznenadilo. Upam, da me ne boste slabo sodili, ako Vam odkritosrčno rečem, da me je razveselilo. Kajti tudi jaz sem se že davno naučila, spoštovati Vas, ker se toliko lepega o Vas in Vaši značajnosti sliši, ter je Vaše obnašanje povsem plemenito. Pokazala sem Vaše pismo moji mami. Moja mati so rekli, da nimajo nič proti temu, ako nas blagovolite obiskati, ter zaupajo Vaši poštenosti.

Ako so Vaši nameni resni in pošteni, hočem Vas z veseljem pozdraviti v naši hiši, ter se Vašega zaupanja vredno izkazati.

S pozdravom spoštovanja

Emilija Spiričeva.

V Svibnjem dné

Neugoden odgovor.

Blagorodni gospod!

Kolikor častilno je tudi Vaše zaupanje do mene, vendar žal! Vaše prošnje ne morem ugodno rešiti, ker sem že zaročena z mladim posestnikom J. iz

V. . . . , kateri je iz ljubezni do mene že marsikaj žrtvoval, toraj bi bilo grdo od mene, ko bi mu brez uzroka odpovedala.

Lahko mi verjamete, da mi je težko, dati Vam tak odgovor, pa upam, da boste vedeli ceniti moje uzroke.

Prepričana sem, da boste našli kot izvrsten, značajan mož, za kakoršnega Vas poznam, lahko tako nevesto, ki bo Vaše ljubezni bolj vredna, ko jaz.

V upanji, da mi ohranite vkljub temu svoje prijateljstvo, ostajam z vsem spoštovanjem

Emilija Spiričeva.

V Svibnjem dné

Mlad mož razkrije deklici svojo ljubezen.

Predraga, ljubljena gospica!

Odpustite mi mojo smelost, da se obračam pisмено do Vas. Molčal sem, dolgo molčal in trpel, pa zatrta ljubezen je prelomila sponse in ne morem Vam dalje zakrivati, da — Vas prisrčno ljubim! Vse moje misli so vedno pri Vas! Moje hrepenenje ste le Vi! Brez Vas mi ni živeti! Ne hudujte se nad menoj! Usmilite se jetnika pred Vašimi nogami, ki ste ga očarali s svojo lepoto! Moja osoda je v Vaših rokah! Vaša ljubezen bo naredila mene naj-srečnejšega človeka, brez nje pa moram obupati!

Izvolite! Razsodite!

Do jutri pričakujem Vašega odgovora ter trepetam med upanjem in bojaznijo

Vas do groba ljubeči

Lavoslav Vzletel.

V Ljubljani dné

Ugoden odgovor.

Dragi gospod!

Z velikim veseljem sem prečitala Vaše ljubeznjivo pismo. Dali ste mi ž njim ugodno priliko, da Vam tudi jaz svoje srce razkrijem, ki že dolgo za Vas gori. Vaše lepe lastnosti mi niso ostale neznane.

Izvolite nas toraj kmalo obiskati, da Vam stisnem pošteno roko in Vas pozdravim kot izvoljenca svojega srca

Vsa Vaša

Meta Brodnikova.

V Ljubljani dné

Neugoden odgovor.

Cenjeni gospod Vzletel!

Kolikor tudi znam ceniti resničnost Vaših za mene častnih občutkov, moram Vam vendar sporočiti, da so moj oče prestrogi v tej zadevi in ne dovolijo nobenega znanja, kateremu bi v kratkem ne sledila tudi poroka.

Ker Vam Vaše okolščine do zdaj ne pripuščajo ženitve, in ker tudi jaz nemam premoženja, ostalo bi najino znanje brez pravega namena, in sprlo bi me z mojimi starši, ki sem jim pokorščino dolžna.

Sprevideli boste sami, da v takih razmerah ne morem drugače odgovarjati.

Sicer pa bodite mojega polnega spoštovanja preverjeni, s katerim se podpišem vdana

Meta Brodnikova.

V Ljubljani dné

Pismo mladi udovi.

Spoštovana gospa!

Akoravno Vas snubači kar obsipajo, vzel sem si vendar pogum, da se Vam tudi jaz približam ter Vam razkrijem svoje srce, ki že davno za Vas

gori. Težko mi je bilo, odločiti se za to pismo, ker sem se bal, da se mi boste morda celo posmehovali; vendar se slednjič nisem mogel več premagati. To laži me le upanje, da boste natanko presodili resničnost mojih besedij in jih primerjali z laskanjem drugih snubačev, ki sem Vam usilujejo iz različnih, dostikrat samopridnih namenov. Skušnje imate dovolj, da boste znali razločiti med laskanjem in med resnično ljubeznijo. Znano Vam je, kako moje razmere stojé, in da lahko ženo preživim, če bi prav nič ne imela; toraj veste, da ne iščem Vašega premoženja, ki res ni majhno; pa jaz bi Vas ljubil tudi, ko bi ničesa ne imeli, ko Vašo lepoto in Vaše lepo obnašanje, pa dobro srce.

Blagovolite mi v kratkem nekaj odgovoriti.

Z resničnim spoštovanjem Vam udani

Dragotin Klanec.

V Kranji

Ugoden odgovor.

Velecenjeni prijatelj!

Da Vam dokažem, kako malo se zmenim za tiste, ki se mi toliko laskajo, pa ljubijo bolj moj denar, ko mojo osebo, odgovorim Vam na kratko, da Vas istinito spoštujem, akoravno se mi še niste do danes nikdar usiljevali. Že večkrat sem si mislila, ko bi se še enkrat možila, tacega moža bi si želela, kakor ste Vi. Ako toraj resno mislite, v kratkem narediti ženitovanje, vabim Vas uljudno, da mi takoj in večkrat pišete, ter me tudi osebno obiščete, da se natančneje dogovoriva. Ako pa iščete ljubezni le za kratek čas, moram Vam reči, da se v tako ulogo ne podam, ker bi pri tem preveč trpelo moje dobro imé; saj veste, da mora udova na to še bolj paziti, ko dekle. Kajti dekletu se še kaj od-

pusti, udova pa pride precej na slab glas, ako ima dolgo znanje brez možitve, ter si pokvari vso bodočnost. Kaj tako slabega mi menda ne boste želeli; toraj Vas pričakujem v nadi, da so Vaši nameni resni in pošteni.

Ne bojte se tekmecev, ker vse bom odpravila, brž ko za trdno zvem, kako Vi mislite z menoj.

Vam odkritosrčna prijateljica

Milena pl. Rus, rojena Golobova.

V Kranji dne

O d l a š a j o č o d g o v o r.

Velecenjeni gospod!

Vaša ponudba mi je zeló povšeči. Ceniti znam Vaš možki značaj, ki se mi hvali od vseh strani, in v sredi svojih častilcev si mislim včasih, da bi mi bil tak mož, kakor ste Vi, morda še naj bolj po godu. Vendar za sedaj še ne morem na resno zvezo misliti. Le prevdarite, da je komaj še štiri tedne od tega, kar sem ranjcega moža pokopala, in zdaj bi bilo vendar še nespodobno, misliti že na novo zvezo. Da me nadlegujejo snubači, tega nisem jaz kriva, jaz jih nikakor ne vabim, odpraviti jih z grdo pa se ne spodobi. To Vas ne sme motiti; nazadnje bom vendar le tistemu roko dala, ki je bo naj bolj vreden, ne pa tistemu, ki se največ prilizuje. Kar se Vas tiče, smem Vas zagotoviti, da niste poslednji med mojimi snubači. Samo to Vas prosim, da me ne silite k hitri odločitvi, ker sem še vsa zbegana po smrti svojega moža in po trudu, s katerim sem mu v zadnjih dneh njegovega življenja stregla. Pustite, da si še nekaj tednov oddahnem, potem Vas hočem radovoljno sprejeti v svoji hiši, in se bova lahko dogovorila, če Vam je resna volja.

Z najlepšimi pozdravi ostajam z vsem spoštovanjem Vam naklonjena

Milena pl. Rus, roj. Golobova.

V Kranji dné

Neugoden odgovor.

Častiti gospod!

Kolikor častna je tudi Vaša ponudba, vendar je ne morem sprejeti, in sicer edino iz tega vzroka, ker se sploh ne mislim več omožiti.

Otroka, ki mi živi iz prvega zakóna, ne morem zavreči, to pa bi se zgodilo, ako se zopet omožim, ker le predobro vém, da možje ne ljubijo tujih otrok, še svojih dostikrat ne preveč.

V spominu na svojega prvega moža imam zabave dovolj, pa v izreji svojega otroka; premoženja imam pa tudi za silo, da se mi ni bati pomanjkanja.

Bodite prepričani, da Vas spoštujem, kakor le malo mož, pa bodite tudi preverjeni, da pri svojem sklepu ostanem.

Z vsem spoštovanjem

Milena pl. Rus.

II. del.

Pisma srečne ljubezni.

Vojak piše nevesti.

Draga Marička!

Kako rad bi Ti bil pisal že poprej! Pa Ti ne verjameš, kako težko pride vojak do pisanja. Vedno so kake sitnosti; če te drugo ne zadržuje, je vpitje tovaršev. Slednjič sem ujel prosto urico, da Ti prav na skrivnem pišem te vrstice.

Kako se imaš? Ali misliš kaj na mene? Oh, kolikrat se Te spominjam jaz!

Skor bi rekel, da vedno na tebe mislim, še celo v sanjah, kakor pravi slovenski pesnik:

„Pa saj skoraj ni razločka
Medju dnevom in nočjó,
Ako spim, o Tebi sanjam,
Ak' budim, pa spet takó.“

Draga Marička, ne veš, kako se mi toži po Tebi! Nobena stvar me ne zanima okoli mene, ko edino le misel na Tebe. Kdaj bom zopet pri Tebi? Kdaj bom zopet pogledal v Tvoje zveste oči? Dobro je, da čas hiti in da vse mine na svetu. Tudi moje vojaščine bo enkrat konec. O veliki noči upam, da

bom dobil odpust. Kako bo to srečno svidanje! Se vé da do poroke je še treba čakati dolge tri leta. Pa tudi ta dolgi čas bo prešel. Upam, da me boš čakala do tje, da mi ohraniš zvesto ljubezen. O meni ni treba dvomiti. Lahko poizveš od mojih tovaršev, da se za druge dekleta, kojih se ne manjka v tem mestu, niti ne zmenim. Da mi bo čas preje pretekkel, daj mi prav pogosto pisati; saj lepšega veselja nemam, ko prebiranje Tvojih pisem.

Služba je tukaj trda, ker nas je premalo vojakov umeščenih, straže pa je treba dosti oskrbeti; tako sem vsak drugi dan na straži. Tudi sicer se mi zdi vse pusto in dolgočasno, morda zato, ker pogrešam Tebe.

Pozdravi mi Tvoje in moje starše in Tvojega brata Miroslava in vse prijatelje in znance. S tem se poslavljam od Tebe in Ti pošiljam v duhu sto prisrčnih poljubov Tvoj zvesti

Janez Strnišar.

V Gradcu dné

Odgovor.

Predragi moj Janez!

Tvoje ljubo pismo sem z velikim veseljem sprejela.

Ti ne veš, dragi Janez, kolikokrat me zavoljo Tebe polijejo solze, posebno zvečer ob osmih, ker se spominjam, da si ob tej uri prej k nam prihajal, zdaj Te pa ni več! Mati so me večkrat zmerjali, če sem se jokala; oče pa, in tega nisem pričakovala, rekli so potem: „Naj se izjoka, to olajša srčno bolečino.“

Ko je Tvoje pismo prišlo, so hoteli vsi vedeti, kaj si mi pisal in kako se ti godi. Jaz sem jim rekla, da pustiš vse pozdraviti in da se Ti dobro godi.

Potem sem šla pod streho, da sem Tvoje pismo skrivaj brala. Vem, da sem ga desetkrat prebrala.

Mati so hoteli, da jim pismo preberem, pa jaz tega nisem mogla in dala sem pismo očetu, da so ga materi prebrali, ko sem bila jaz v kuhinji. Ko sem nazaj prišla, so oče rekli: „No, Janez se bo vojaščine že privadil; iz početka je pač hudo, počasi pa že gré. Če boš Janezu kaj pisala, pozdravi ga še od mene.“ Vesela sem šla spat, in Tvoje pismo sem dala pod glavo in drugi dan sem ga zopet brala.

Tudi s Tvojimi ljudmi sem govorila, ter jim izročila Tvoj pozdrav, za kar so se zahvalili in rekli, da moraš tudi njim kmalo pisati.

S pristrčnim poljubom Te še enkrat pozdravim ter ostanem vedno Tvoja Tebe iskreno ljubeča

Marija Strlétova.

V Ljubljani dné

Mlad rokodelec, ki se poda v tujino se poslovi od svoje ljube.

Izvoljena mojega srca!

Jutri na vse zgodaj se podam na popotovanje. Poslovil sem se od Tebe sicer že osebno, — ah, bil je to nepozabljiv trenotek mojega življenja — vendar mi vést ne pripusti, da ne bi Ti pisal še nekaj vrstic, dokler bivam v ljubljanskem zidovji. Ločitev od Tebe mi je silno težka, vendar se potovanju odtegniti ne smem, saj veš, da se mora temu podvreči vsak mojega stanú, če hoče potem v življenju kaj veljati. Bog Te ohrani zdravo in nedolžno, kakoršna si zdaj, in da se srečno zopet vidimo! Kamor koli bom prišel med širni svet, povsodi me bo spremljevala Tvoja ljubeznjiva podoba. Ohranil Ti bom zvesto srce. Ne žaluj preveč, ter pomisli

da sem v duhu vedno pri Tebi. Tvoja ljubezen mi bo dajala moč za vse težave, ki me čakajo. Kmalo bodo pretekle leta mojega potovanja, — Ti si mlada, Tebi se ne mudi z možitvijo — in kadar se vrnem nazaj, sklenila se bova v večno zavezo! Kako lepo bo tisto snidenje, ako nama ga Bog dá!

Piši mi večkrat, jaz Ti bom vselej pisal moj naslov. Ako mi hočeš že na to pismo kaj odgovoriti, blagovoli ga poslati v „Celovec, poste restante“, kamor upam dospeti v četrtek zvečer.

Ostani moja, ne pozabi Tvojega Te prisrčno ljubečega

Vojteha Šmida.

V Ljubljani dné

Odgovor.

Predragi Vojteh!

Hitim Ti odgovarjati na tvoje včerajšno pismo, s katerim si me tako veselo iznenadil. Upam, da bo došlo v Celovec še o pravem času. Lahko si misliš, kako me srce boli, ko te moram pogrešati in ne slišim več Tvojega milega glasú! Bog Te ohrani na vseh potih! Edina moja tolažba je to, da čas mine, in da se boš povrnil nazaj v moje naročje, — ah, se vé da bo treba dolgo čakati! Stori, če mogoče, da čas svojega potovanja prikrajšaš!

Svest si smeš biti, da Ti bom pridno dopisavala, saj veš, da druge zabave nemam in je tudi ne iščem. Da bi le tudi Ti meni zvest ostal! V daljnem svetu boš videl mnogo lepših deklet od mene Ne, tega nečem verjeti o Tebi, to storiti si nezmožen! Kaj ne? —

O! kako lepe so bile ure, ko sem te lahko še vsak dan videla! Naj bi se kmalo povrnilo. Kdo

vé, kaj nam je še prihranjeno v življenja osodi? Vedno sem tako nemirna in ne bom prej srečna, dokler Te nemam vedno na svoji strani.

Zdravstvuj! Hodi srečno! Povrni se kmalo k Tvoji
Minki.

V Ljubljani dné

Ženin piše nevesti.

Predraga, preljubeznjiva moja nevesta!

Pero se mi trese veselja, da Te smem svojo nevesto zvati! V istini, zdaj si moja. Dostikrat se mi zdi, kakor bi to niti res ne bilo, tako velika se mi zdi ta sreča. Prstan pa od Tebe mi priča, da je tako. Prepričan sem, da bolj ljubeznjive neveste ne more nihče imeti. Kako sem bogat, da imam Tebe! in kako ljubeznjivi so Tvoji starši, ki so zdaj tudi moji! Povej jim vendar, kako so mi ljubi in kako sem jim hvaležen za vso njih naklonjenost in prijaznost! Nikdar ne bom pozabil srečnih ur, ko sem zahajal v Vašo hišo in se radoval med Vami. Težko mi je, da ne morem pri Tebi biti, pa saj veš, da me opravi vežejo na to mesto. Pa saj ne bo dolgo trpelo; v kratkem bova zvezana za večno!

Piši mi kmalo in prav mnogo, saj Tvoja pisma tako rad prebiram!

Za Tebe živim in Tvoj ostanem, ter Ti pošiljam tisoč pozdravov in gorak poljub iz daljave ves Tvoj

V Trstu dné Miroslav.

Odgovor.

Predragi Miroslav!

Zahvalim se Ti za ljubeznjivo pismo in da si pri obilnih opravkih vendar vzameš časa, da meni pišeš, ki kar kopernim po novicah o Tebi. Pač sem

bila bolj srečna, ko si Ti še tukaj v Mariboru bival, ko sem te lahko videla vsak dan! Pa tolažim se, da boš svojo kupčijo kmalo v réd spravil v Trstu in da se potem povrneš v Maribor, kjer Te vsi že željno pričakujemo.

Odkar sva zaročena, zdi se mi, da sem vsa drugačna, ko poprej. Vedno ogledujem tvoj prstan; moje misli so vedno pri tebi, za ostali svet se ne zmenim. Rada bi vedno le o Tebi govorila, pa me je sram. Sama pri sebi pa si mislim:

„Zvesto ljubim in molčim,
O ljubezni ne govorim.“

Dragi Miroslav, kaj bi drugim ljudem razodevala svoje čute; le eno srce je, katero me popolnem umeje, in to je Tvoje! Le Tebi hočem se vso razkriti, Tebi razodeti vse svoje misli in čute. Pridi prav kmalo nazaj, imam Ti toliko povedati! Moji starši Te pusté prav lepo pozdraviti. Ravnaj se lepo, ne pozabi, da sem samo jaz Tvoja, in tako sprejmi moj srčni pozdrav in poljub, Tvoja osamljena, po Tebi hrepeneča

Ana.

V Mariboru dné

III. del.

Pisma nesrečne ljubezni.

Deklica se pritoži, da jo ljubimec zanemarja.

Dragi moj Josip!

Ne vem, če Te smem še tikati. Sicer si me obiskal vsaj vsako nedeljo; če si bil pa zadržan, si mi poslal nekaj vrstic. Zdaj pa že tri tedne o Tebi ni sledu ne tiru. Dragi Josip, kaj si hočem o tem misliti? Ali me ne ljubiš več? Grozna dvomba mi razjeda srce! Morda si bolan in mi ne moreš pisati? Oglasi se vendar! Hotela bi Te sama obiskati, ko bi se jezikov ne bala, ker véš, da se to ne spodobi. Piši mi toraj kmalo, kaj misliš in kako se imaš! Če mogoče, pa sam pridi v naročje Tvoje Te ljubeče

V Škofji Loki dné Ljudmile.

Izgovarjajoč odgovor.

Draga Ljudmila!

Tvoje pismo sem prejel in reči moram, da sem postal nekako otožen po njem. Da že tri tedne nisem bil pri Vas, to ima svoje uzroke, ki Ti jih ne bom skrival. Zdelo se mi je, da si zadnje čase

nekaj hladna postala proti meni. Spominjala se boš, kako sem Te moral prositi, prej da sem dobil od Tebe lahen poljub. Ker sem toraj mislil, da sem Ti morda že nadležen postal, kazalo mi ni drugega, ko izostati, da Ti pustim prejšno svobodo. Iz Tvojega pisma pa razvidim, da me še vedno ljubiš, in to mi je drago in ljubo. Pred nedeljo veš, da nemam časa. V nedeljo popoludne pa Te hočem počakati ob dveh na cesti v Kranj. Šla bova potem v gostilno k Juriju, da se dogovoriva, če Ti je drago. Mislim, ker sva kriva oba, da se bova lahko porazumela. Za pokoro mi moraš dati dvajset poljubov mesto enega in potem bom zopet ves Tvoj

V Loki dné

Josip.

Opravičujoč odgovor.

Draga Ljudmila!

Ti veš, kako sem Te ljubil in kako bi Te še vedno rad. Pa kolikor je tudi Tvoje pismo prijazno, vendar Ti moram povedati, da si le sama kriva, ako Te več ne obiščem. Spomni se, kako je bilo na zadnjem izletu v Kranj. Ali si nisem vse prizadejal, da bi Te razveselil, pa Ti se za mene nisi zmenila, ker si imela preveč opraviti z gospodom Hudobivnikom! Mrzlo in brezupno je bilo najino slovò. Vsaki dan sem pričakoval pisma od Tebe, da se boš opravičila zaradi tacega obnašanja, pa zastonj. Toraj je vse le od Tebe odvisno. Piši mi kmalo, kako misliš o meni; če me več ne ljubiš tako, ko nekdam, verjemi meni, da imam toliko duševne moči, da bom znal to zgubo molčé in možko prenašati! Ako pa spoznaš svojo krivico, opraviči se vendar! V nadi, da se vse še lepo poravna, ostanem Tvoj vedno enaki

V Loki dné

Josip.

Kratek, odbijajoč odgovor.

Gospica Ljudmila!

Vaše pisanje bi lahko popolnem prezrl, vendar hočem biti toliko dvorljiv, da Vam razložim uzroke mojega zadržanja. Povedal sem Vam bil, da na bin-košni ponedeljek ne morem priti, ker sem imel ta dan opravke v Ljubljani, kakor Vam je dobro znano. Vi pa niti en dan niste mogli brez družine ostati, ter ste se peljali isti dan z gospodom Hudobivnikom v Medvode, kjer ste se prav dobro zabavali, kakor sem slišal. Da Vam pri Vaših izletih z gospodom Hudobivnikom ne bom dalje napotja delal, izjavljam s tem pismom, da je najina zveza raztrgana, ter da imate popolno prostost nazaj. Bodite srečni, kakor je tudi Vaš nekdanji

Josip.

V Loki dné

Pismo razkošni nevesti.

Draga Tereza!

Že davno Ti imam nekaj povedati, kar mi zelo srce teži, ter Ti pokazati brezdno, kateremu nasproti hitiš. Molčal sem dolgo iz ljubezni do Tebe, zdaj pa ne morem več. Ko sem Ti svojo ljubezen odkril, ko sem prosil pri Tvojih starših za Tvojo roko, povedal sem Ti, da nisem toliko bogat, da bi Ti zamogel privoščiti vsako veselje, vendar pa da bova lahko pošteno shajala, ako bova pametno ravnala. Tačas si bila s tako osodo zadovoljna; zdaj Te je pa obsedel nek hudi duh, da letaš od veselice do veselice, od plesa do plesa, iz koncerta v gledišče, iz gledišča v krčmo, iz krčme zopet na ples. Kako je bilo lepo, ko sva bila še doma in se

pogovarjala o vseh rečeh, pa se Ti ni tožilo po veselich. Zdaj te moram pa vsak dan spremiti na kak ples, v kako družbo, v gledišče itd. Če se takega življenja privadiš, kako boš nesrečna, ako mene vzameš in potem ne boš mogla uživati takega veselja! Silila boš vedno iz hiše, zanemarjala gospodinjstvo, in moji dohodki bodo prepričali, da Tvojim željam ustrežejo. Nesrečna bova oba! Vedno je še čas, da premisliš, kam to pelje, ter da se vrneš na pravo pot nazaj. Upam, da boš iz ljubezni do mene premagala samo sebe in tako življenje popustila.

V tej nadi te prisrčno pozdravlja Tvoj ženin

Radoslav Smrekar.

V Trstu dné

Odgovor.

Preljubi moj Radoslav!

Tvoje pismo me je prestrašilo, ker sem spoznala, da res dirjam po nevarni poti naprej. Verujem, da Tebe moje obnašanje boli. Pa nisem toliko slabo mislila, prišlo mi je nekako, kakor bi se reklo, da „sem se splašila“. Povedati ti moram, da nisem sama vsega kriva. Največ krivde pade na mojo bratranko Berto. Ona je nedavno prišla z Dunaja, tam se je navadila veselega, lahkomišljenega življenja, hoče biti vedno med ljudmi in se razkazovati mladim možem, lepa je in govoriti zna, da je veselje, doma nema prilike, očarovati možkega spola, zato jo vleče vedno ven iz hiše, in jaz jo moram povsod spremljati. Pa bodi miren; v nedeljo zopet odide, potem sem zopet sama, držala se bom doma, in Tebe sprejemala v domačem krogu, kakor poprej.

Pridi danes zvečer, prepričal se boš, da ljubim le Tebe in da mi je za druge veselice malo mar.

Lahko mi verjameš, da sem že sita tega ponočevanja po plesiščih; Tvoja družina mi je ljubši od najlepše godbe. Pridi gotovo! Tvoja te zvesto ljubeča

Tereza.

V Trstu dné

Ženin piše očetu neveste, da zvezo raztrga.

Častiti gospod!

Z najiskrenejšo ljubeznijo in najlepšimi nadami sem bil pri Vas prosil za roko Vaše hčere Franice. Žalibog pa sem po dolžjem občeni ž njo zapazil, da ima marsiktere slabe lastnosti, ktere je nikakor ne priporočajo za zakon. Kmaló je prišlo do razpóra med nama, in ne da bi se poravnal, hoče se vedno bolj poostriti. Prepričal sem se zdaj, kar so mi ljudje že davno pravili, da ona še vedno ni razvezala svojega starega znanja s trgovskim pomočnikom Podbrežnikom, ampak da se vsak večer ž njim shaja, da se potem skupno norčujeta iz mene, kakor vem iz gotovega vira. Ker temu gospodu Podbrežniku iz srca rad prostor prepustim, naznanjam Vam s tem pismom, da smatram svojo zvezo z gospico Franico odslej kot raztrgano.

S prošnjo, da njej to naznanite, ostajam s spoštovanjem Vam udani

Hrabroslav Primožič.

V Idriji dné

Nevesta odpové zaročencu.

Brez nadpisa, ker ne vem, kako bi Vas nagovorila.

Včeraj ste se vpričo ljudi tako grdo obnašali proti meni, da Vas nečem dalje poznati kot svojega

ženina. Če že zdaj tako brezobzirno in surovo postopate proti meni, kaj bi imela pričakovati še le po poroki!

Izgovarjali se boste, da ste bili pijani. Pa to ni noben izgovor, ker je že pijanost sama na sebi grda lastnost in se ne spodobi za izobraženega človeka. Če se v resnici poboljšate, mogoče, da Vam še odpustim, pa vpijaniti se ne smete nikdar več, to Vam povem. Jaz šale ne razumem, kar rečem, pri tem ostanem.

Vaša razžaljena

Ema Schneider.

V Novem mestu dné

Odgovor.

Ljubeznjiva gospodična!

V zadnjem pismu ste mi tako zagrozili, da se še zdaj po vseh udih tresem. Toraj Vi bi me trpeli pred svojimi očmi le pod tem pogojem, da se popolnem uklonem Vaši mogočnosti. Pa tega menda ne bo treba. Sit sem že Vaše prevzetnosti. Vse sem storil za Vas, od nog do glave sem Vas oblekel, Vašemu očetu sem plačal dolgove, vselej sem poravnal vse račune, kadar smo bili vkup v gostilni. In kako zahvalo sem za to žel? Za Vašim hrbtom sem moral čepeti in gledati, kako ste se zabavali z drugimi.

Res je, da sem se zadnjič napil in da sem Vam potem nekaj neljubih, pa resničnih povedal. Pa napil sem se le od jeze, in če je bilo kaj narobe, krivi ste tega le Vi, ker se predrznete, človeka s poštenim srcem za nos voditi, samo da ga imate za molzno kravo, sicer pa Vas ne veže niti iskrica ljubezni do mene. Ko sem to spoznal ter opazeval Vaše obnašanje zadnji večer, ulival sem iz obupa

vino v sebe, kar bi bil storil v enakem položaju vsak drugi, in toraj mislim, da sem v očeh poštenjakov opravičen zavoljo te pijanosti. Kolikor me tudi skušate zaničevati v svojem listu, vedite, da me zaničevanje od Vaše strani prav nič ne gane in ne boli. Tolažim se z mislijo, da jih ostane še dovolj poštenih ljudi, ki me spoštujejo, če prav nisem tako lep, kakor tisti gospodiči, katerim ste Vi moje vino natakali. Nikdar bi komu ne očital svojih darov, pa tako nehvaležni osebi naproti ni nobena stvar presurova.

Lahko vganete, s kakim spoštovanjem ostajam vedno isti

Ferdinand Vremkar.

V Novem mestu dné

Deklica se pritoži, da jo ljubimec zanemarja.

Dragi moj Jarnej!

„Kdor hoče ljubiti, mora trpeti“, slišala sem včasih praviti, in da je istina, moram skušati tudi jaz. Ne morem razumeti, zakaj si proti meni tako hladen postal. Dokler so bili moj oče zoper najino zvezo, tako dolgo si mi pridno dopisaval in me večkrat obiskal. Zdaj pa, ko sem z jokom in stano-vitnimi prošnjami to dosegla, da smeš k nam dohajati, in si gotov prijaznega sprejema od strani mojih staršev in bratov, zdaj pa vedno bolj poredkoma dohajaš in nič več ne pišeš. Ti ne verjameš, koliko jaz trpim zavoljo tega. Ali me ne ljubiš več? Pridi vendar in povej, kaj Ti je!

Srčno Te pozdravlja Tvoja žalujoča

Julika Kralj.

V Ljubljani dné

Odgovor.

Draga Julika!

Prejel sem Tvoje pismo. Žal mi je, da si delaš toliko skrbi. Reči Ti pa moram, da se mi govorjenje Tvojega očeta nič kaj ne dopada. On je sicer pri volji, da te meni dá, o kaki doti pa neče nič slišati. Hotel sem se pa ravno zato oženiti, da bi kaj priženil in odprl svojo lastno prodajalnico, sicer moram večno le pomočnik ostati in drugim služiti in v tem položaji se ne morem niti ženiti. Žal mi je, ta Te ne morem še tako kmalo obiskati, ker odpotujem te dni po opravkih na Dunaj. Sicer Te lepo pozdravlja Tvoj

Jarnej Poličar.

V Ljubljani dné

Julike oče odgovori.

Gospod Poličar!

Moja hči je po Vašem obnašanji, kakor tudi po Vašem zadnjem pismu, zelo užaljena. Jaz sem Vaše pismo bral in iz njega razvidel, da Vam ni toliko za mojo hčer, ko za bogato doto. V tem oziru pa sem jako svojeglaven in Vam povém, da bom svoji hčeri doto dal, kadar se bo meni ljubilo. Kdor jo res ljubi, jo bo vzel tudi brez dote. Ker se mi zdite denarja lakomen človek, in ker vem, da pri takih možeh žene nimajo nič dobrega, zato mi je najljubše, če zvezo z mojo hčerjo popolnem pretrgate.

S spoštovanjem

Ognjevit Kralj.

V Ljubljani dné

Ljubimec odpové ljubezen.

Gospica!

Bil je čas, gospica, ko sem mislil, da mora prej svet konec vzeti, da morajo prej zvezde z neba pasti, ko da bi jaz zamogel tako pismo pisati, kakor ga zdaj pišem. Pa pod solncem ni nič nemogočega. Pa da je bilo to kedaj mogoče, kdo drugi je tega kriv, ko le Vi sami?

Namen mojega pisanja je, da Vam povem, da me ne boste nikoli več videli. Lahko si mislite, kako težko sem se odločil za tak sklep, in še danes bi ga takoj preklical, ko bi se le količkaj strinjalo z mojo častjo.

Sinoči sem Vas opazoval, ko ste in kaj ste govorili z gospodom Škrjancem. Vi me niste zapazili, pa meni ni nobena beseda ušla. Že večkrat so mi ljudje pravili, da imate Vi poleg mene še zvezo z z gosp. Škrjancem in da je le on Vaš pravi ljubimec. Nisem hotel tega verjeti, dokler se nisem sam prepričal. Toraj vzamem s temi vrsticami slovó od Vas, in moja edina želja je, da Vas prej ko mogoče pozabim.

Ljudevit Kračman.

Na Vrhniki dné

Mlada gospica piše gospodu, katerega bi morala proti svoji volji vzeti, ker jo starši k temu silijo.

Cenjeni gospod!

Slabo vračujem Vaše spoštovanje do mene, če Vam s tem povem, da se bojim tistega dneva, ko bom morala z Vami pred altar stopiti, ker Vas v istini ljubiti ne morem. To ste morali vendar že sami zapaziti. Moji starši so mi strôgo zapovedali, da

moram Vašo ponudbo sprejeti, pa povém Vam, da bom za celo življenje nesrečna, če Vi prostovoljno ne odstopite od svoje snubitve. Bolje je, da Vam to odkritosrčno povém, in sicer morate še vedeti, da ne sovražim Vas, ampak jaz že dolgo ljubim drugega, in to zvezo hočete Vi raztrgati.

Žalostno bo tudi za Vas, ako dobite ženo, ki Vam zamore ponuditi le mrzlo uljudnost, namesto ljubezni. Poslušajte torej glas pameti in zatrite strast v sebi, pa Vas bo osoda poplašala za to zmago nad seboj s tem, da Vam pripelje v naročje drugo nevesto, ki bo Vaše ljubezni bolj vredna, ter ne bo tako neobčutljiva za Vaše dokaze naklonjenosti, kakor jaz. S spoštovanjem

Ana Storžič.

V Celovcu dne

Deklica piše nezvestemu ljubimcu.

Mirko!

Nisem hotela verjeti in vedno sem mislila, da je le prazen strah, — zdaj pa sem prepričana, da si me goljufal Ti, kterege sem tako srčno ljubila! Za Te sem vse žrtvovala: hišni mir in mir svojega srca. Iskal si ljubezni nedolžnega dekleta samo iz tega uzroka, da se ž njo pred svojimi znanci pobahaš in da se moji lahkovernosti posmehuješ. Navajena vse verjeti, sem tudi Tvoje sladke besede za resnico jemala; Ti pa zdaj svojemu prijatelju pišeš, da si se iz mene le norčeval.

Kakšen uzrok imaš, da z mano tako delaš? Ali sem se pregrešila s tem, da sem Te tako iskreno ljubila? Mar ti še nisi občutil, kako boli, od ljubega zaničevan biti? Kako je hudo, goljufan biti v najlepših nadah? Ko bi Ti občutil le polovico toliko ljubezni, ko jaz, potem bi vedel, kako jaz

trpim. Ne zadosti, da si po nevrednem ranil moje srce, razprl si me še z mojimi starši, ki mi ne morejo odpustiti, da sem zavoljo Tebe odpodila toliko vse časti vrednih snubačev, ki so imeli več srca do mene, ko Ti, pa jaz slepa reva tega nisem hotela videti. Svoje dobro ime sem zavoljo Tebe večidel zgubila, ker ljudje govoré več, ko je res. Pa ne zadosti, Ti si se še pred ljudmi bahal, kako si mene opeharil in za nos vodil! Pridi zdaj in poglej Tvojo, nekdam tako veselo in cvetečo Maliko! Našel me boš blede, upadeno, otožno; samo poglej me in veseli se svojega junaštva, da si nedolžno dekcle pripravil ob vso srečo na svetu! Kako srečna sem bila včasih, ko ljubezni še nisem poznala! Sladko sem spala in zdrava vstajala in se Bogu zahvaljevala za vse dobrote. Zdaj cele noči ne morem spati. Skušam moliti, pa ne morem; Tvoja podoba mi je vedno pred očmi. Ko se jutro zazori, vstanem vsa potrta iz postelje in na tla obračam svoj pogled.

Ali še veš, kako si mi ljubezen prisegal? Ali se ne bojiš jeze Božje, da tako lahkomišljeno prelomiš svojo prisego? Tudi za Te bo prišel dan plačila, ne boj se, kaj si meni storil, Ti ne bo odpuščeno. Pa ne, jaz Ti odpustim in želim le, da postaneš resen in pameten, in če si drugo ljubico izbereš in drugo pred altar pelješ, želim le, da bi ž njo bolj lepo ravnal, kakor si s Tvojo nesrečno

Amalijo.

V Celji dné

Nevesta razveže zaročbo.

Ljubi Anton!

Iz kakšnih uzrokov vendar se me tako izogiblješ, zakaj nič ne pišeš? tako prašam dan na dan. Srce mi hoče počiti v prsih od žalosti, da sem tako pre-

varjena. Iz vsega vidim, da Tebe ni volja, spolniti svojo obljubo. Že šest let sva zaročena in jaz čakam kakor norica, kdaj postane resnica iz Tvojih besedi in obljub. Več potrpežljivosti se vender ne more zahtevati. Jaz pa sem potrpežljiva, in — kakor ti je znano — odbila sem med tem časom eno lepo ponudbo zavolj Tebe, namreč ko me je snubil bogati in lepi trgovec K. Pa Ti, namesto da bi bil hvaležen za tako udanost in zvestobo, postajaš vedno bolj mrzel, in vedno bolj po redko k nam prihajaš. Ker mi je znano, da se lahko vsak dan oženiš, ako bi hotel, in da vse tiste ovire le sproti izmišljuješ in ker dalje tudi ne vidim uzroka, zakaj si vedno bolj redek gost postal v naši hiši — moram si misliti, da bi se mene rad znebil. Če Ti nimaš poguma, to besedo izreči, hočem jo pa jaz prva reči, in s tem pismom Te odvežem vseh obljub in dolžnosti do mene.

Tužnega srca, pa brez jeze se poslovim od Tebe in Ti želim vse dobro na svetu.

Tvoja nekdanja nevesta

Karolina Možičeva.

V Gorici dné

IV. del.

Ženitovanjske pisma.

Mlad mož snubi hčer s pismom do očeta.

Častiti gospod!

Dozdaj sem občeval z Vami le v kupčijskih rečeh, danes pa se obračam do Vas v čisto drugi zadevi, ki Vam pride morda nenadoma. Dovolim si namreč prašanje do Vas: ali je Vaša hči Katarina že oddana ali ne? In če ni, ali ste pripravljeni mene vzeti za zeta, kadar se mi posreči, zadobiti naklonjenost Vaše ljubeznive hčerke? — Vi se čudite in prašate, kako jaz pridem do take misli? — Prav lahko. Le en parkrat sem bival v družini Vaše ljube hčerke in prevzela je popolnem moje srce, tako da ne morem nobene druge ljubiti. Ker sem navajen, povsodi ravno pot hoditi in ne maram nobenih skrivnosti in tajnosti, obrnil sem se najprej do Vas, da boste vedeli, da so moji nameni pošteni. Kakor Vam je znano, živim v dobrih razmerah in ženo lahko preživim. Brž ko bo Vaša hči pri volji, hočemo narediti poroko. Ako pa ne, — no, midva ostaneva vendar vedno prijatelja!

Upam, da mi na to pismo v kratkem odgovorite. Z vsem spoštovanjem Vaš udani

Filip Slemenik.

V Logatecu dne

Odgovor.

Cenjeni gospod Slemenik!

Vašo ponudbo si zamorem le v čast šteti. Ker pa svoji hčeri nečem sile delati, blagovolite se sami potruditi, da si pridobite njeno naklonjenost. Jaz nemam nič zoper Vas, ker Vas že delj časa poznam kot izvrstnega in za Vašo starost zeló resnega moža. Moja hiša Vam je vsako uro odprta, in če se zamorete s Katrico porazumeti, dal vama bom z veseljem svoj očetovski blagoslov.

S prijaznim pozdravom Vaš

Franc Vidmar.

Na Rakeku dné

Sin naznanja staršem, da se je zaročil.

Dragi starši!

Današnje moje pismo Vam prinaša važno novico in veliko prošnjo. Nedavno sem se soznanil z gospodično Rozo Mišičevo, hčerjo gospoda Mišiča, trgovca tukaj. S svojo priljudnostjo se mi je tako prikupila, da ne bi mogel več brez nje živeti. Razkril sem jej svojo ljubezen in ponudil jej svojo roko, v svesti, da Vi tega ne boste branili. Ona je mojo ponudbo z veseljem sprejela in tudi njeni starši so zadovoljni. Zdaj, ljubi starši, se obračam do Vas, da mi daste svoje privoljenje, pa bo moja sreča gotova. Bodite prepričani, da nisem lahkomisljeno ravnal, in da je Roza naše hiše popolnoma vredna. Tudi Vi jo boste radi imeli, kadar jo enkrat spoznate. Moja služba je dozdej toliko dobra, da lahko ženo preživim, ne da bi moral še Vašo dobroto na pomoč klicati, pa tudi Roza ima nekaj premoženja. Tudi ona se Vam priporoča in pričakuje ravno tako

težko ko jaz Vašega odgovora. Upam, da bom kmalo dobil toliko prostega časa, da zamorem svojo nevesto k Vam na ogled pripeljati, in tudi njeni starši pridejo ž njo.

Tako Vas prav lepo pozdravim in ostanem Vaš hvaležni sin

Venceslav.

V Ljubljani dné

Mlad bogat mož snubi revno dekle.

Ljuba Jovana!

Istina je, kar se našemu véku očita, da je preveč materijalističen, da hrepení le po denarji in vžitku, da možjé ne gledajo na srcé, na značaj in izobraženost žená, ampak se ozirajo le po bogatih dotah. Jaz sem pa ravno na robe človek, in pri izbiranju neveste pustim govoriti le svoje srcé. Se vé da mi je to lahko, ker imam sam toliko premoženja, da mi ga pri ženitvi ni treba iskati.

Odkar sem začel Vas spoznavati, sem se prepričal, da mi ni treba bolj krepstne in ljubeznive neveste iskati, ko ste Vi in da so Vaše lepe lastnosti veliko več vredne, ko največe bogastvo.

Verjeli mi boste, da so mi mnoge gospice iz najbogatejših hiš na ponudbo, pa ker je bogastvo le redko kedaj združeno s krepstjo, zvestobo, istinito ljubeznijo in ponižnostjo, ki je najlepši kras ženske, zatorej se ne oziram na take ponudbe in se rajši obračam do Vas, ako mi hočete podariti srcé in roko. Starše ste zgodaj zgubili, dovolite, da Vam jaz poštanem oče in mati, mož in brat, prijatelj in varuh.

Težko pričakujem Vašega odgovora, ter Vas prosim, naj ne bo neugoden. Vam iz celega srca naklonjeni

Feodor baron Markovič.

V Trstu dné

Odgovor.

Visokorodni gospod baron!

Prisrčna zahvala za Vašo velikodušno ponudbo! Zeló se čutim po njej časteno, vendar se mi vidijo pri tem tolike ovire, da jih ne morem zamolčati.

Vaš namen je gotovo Vašim žlahtnikom še neznan, in gotovo je, da Vaši starši, kakor drugi žlahtniki, s tako zvezo ne bodo zadovoljni. Mene bodo vedno zaničevali, Vam pa to zvezo zmirom pred oči metali.

Spreti se morate zavoljo mene s celo žlahto, in to bi bilo jako neprijetno za Vas. Jaz sem uboga sirota, ali se smem tako visoko vspeti? Hvaležnost in ljubezen ni eno in isto. Hvaležnost bi Vam vedno skazovala, pa enakopravne ljubezni ne bi smela od Vas zahtevati, ako me povzdignete v bogastvo in čast, jaz pa Vam za to ne vem ničesar dati, ko svojo revno osebo.

Pripoznam Vaš blag namen, pa ne upam si trditi, da bila taka zveza v srečo za naji oba.

Odkritosrčno sem Vam naštela svoje pomisleke, in če prav prevdarite, morate spoznati, da so uvaževanja vredni. Rajši živim v vedni revščini, ko zaničevana biti v sredi bogastva. Ako pa mislite, da je Vaša nagnjenost do mene uboge sirote stanovitna in iskrena, potem nikakor ne bom odbijala Vašega plemenitega srca in hočem Vam na ljubo prestati vso zavistno in hudobno besedovanje, ki bi me brez dvoma čakalo. Izvolite, ako Vam drago, razložite mi vse razmere še natančneje, v toliko važni zadevi je treba previdnosti in prevdarka največ od Vaše strani.

Z'odličnim spoštovanjem Vam udana

Angela Bedinski.

V Rojani dné

Snubitev.

Spoštovana gospodična!

Že davno sem Vam želel to ustmeno povedati, kar Vam zdaj pišem. Pa ni se ponudila prava prilika. Vzemite toraj to pismo za dobro.

Prišel sem v tiste leta, ko si je treba izbrati življenja družico, kdor sploh misli na ženitev. Samskega življenja sem že do grla sit in želim si hišnega reda in mirú.

Moje oči so se obrnile na Vas. Že dolgo časa opazujem Vaše čedno, lepo in dostojno življenje, nikomur v spodtikljej, vsem v zahvalo. O Vas se sliši samo dobro, najhujše opravljivke obmolknejo, kadar pride razgovor na Vas. Vaša prijetna zunajnost in Vaša izobraženost, kakor tudi pošteno imé Vaše hiše, Vas še posebno priporočajo. Verjemite meni, da sem si stvar resno premislil in sklenil, Vas snubiti, ter Vam obetam, da Vas bom vedno spoštoval in ljubil.

Moje razmere so Vam znane. Izvolite se toraj odločiti! Ako rečete „da“, storite me srečnega, ako pa „ne“, ohranil bom vendar visoko spoštovanje do Vas.

Poln ljubezni do Vas se podpišem

Ciril Jesenko.

V Slovenjem Gradcu dné

Odgovor.

Cenjeni gospod!

S svojim pismom ste me res iznenadili. Še sanjalo se mi nikdar ni o tem, da imate Vi take občutke do mene.

Ker Vas že dolgo časa poznam kot značajnega in vrlega možaka, katerega spoštuje vsa soseska, ne morem Vam drugače, ko prijazno odgovoriti. Vaša

oseba mi je bila vsikedar simpatična in priljubljena. Vendar jaz nisem sama svoja gospodovalka, ampak moj jerob ima prvo besedo v mojih zadevah. Jaz mu moram torej povedati, kaj ste mi Vi pisali in ga prašati, če je zadovoljen. Jaz mislim, da se ne bo dosti vpiral. Ako bi se pa vendar, morala bi še dve leti počakati, da postanem polnoletna, tega pa menda ne bo treba.

Ako gojite v resnici take čute do mene, kakor pišete, potem Vam prav z veseljem ponudim svojo roko, ki je bila dozdej še vedno prosta, še ljubimske zveze dozdej nisem nobene imela, kakor Vam lahko povedó vsi, ki me poznajo.

Kadar izvem mnenje mojega jeroba, g. Jelovška tukaj, hočem Vam precej pisati. Dobro bi bilo, ko bi Vi sami ž njim govorili.

Tako Vas najlepše pozdravljam in ostanem Vam naklonjena

Brigita Kolenec.

V Slovenjem Gradca dné

Brat piše sestri, ki mu je naznanila, da se je omožila.

Ljuba sestra!

Tvoje ljubo pismo me je jako iznenadilo; bil sem kar otrpnjen začudenja, ko sem zvedel, da si se omožila. Ti, ki si zmirom rekla, da ostaneš samica, si se vendar vdala! Vidiš, da sem jaz prav imel, ker sem zmirom pravil, da je ženska le na svojem mestu kot — žena; zdaj si sama spoznala, da to samsko životarenje nič ne velja! To me prav veseli. Da si izbrala vrlega možá, o tem ne dvomim, akoravno ga osebno ne poznam, pa slišal sem že o njem, da je vsega spoštovanja vreden človek.

Jaz upam, da bosta srečno živela, saj Ti nisi razvajena, si varčna in znaš vse delati. Če ima on le količkaj zaslužka, bosta redno shajala.

Jaz Vama želim vse dobro, ravno tako tudi moja žena. Če mogoče, obiščita nas enkrat, ali pa bom jaz enkrat k Vama v Radeče prišel.

Pozdravlja Tebe in Tvojega možá tvoj brat

V Krškem dné Pavle.

Rokodelski mojster snubi hčer s pismom do očeta.

Velecenjeni gospod Prašnik!

Znano Vam bo, da sem se pred enim letom vrnil iz tujine, ter da sem zdaj svoj obrt na svojo roko pričel. Smem reči, da imam še dosti lepe dohodke.

Toda gospodinjstvo z deklami mi je začelo že presedati, ker moram gledati toliko zanikernosti in nezvestobe, da imam vsak dan jeze na obilo in da pri tem zanemarjam še svoje delo. Vsak dan bolj sprevidim, da mi bo treba pridne gospodinje, ktera bo prevzela skrb za hišo, da se bom jaz le svojega dela držati mogel. Obrnil sem svoje oči na Vašo gospico hčer, ki se mi je s svojim lepim obnašanjem in s tem, kar sem o njej slišal, jako prikupila. Jaz čutim, da bi zamogel na njeni strani popolnoma srečen biti. Pa njej še nisem nič povedal o svojih občutkih; zdelo se mi je bolj dostojno, da prej Vas soznanim s svojim namenom. Zato se obračam do Vas, gospod mojster, s prošnjo, da mi brez ovinkov poveste, če mojo ponudbo sprejmete ali ne. Tudi prosim, da gospodični hčeri mojo ponudbo naznanite. Moje premoženje ni veliko. Moja mala hiša je brez dolgov, koliko pa moje rokodelstvo nese, to veste sami

presoditi. Ako torej gospodična hči po bogastvu hrepení, tega jej nemam ponuditi; kar je pa za življenje potrebno, to bomo z Božjo pomočjo vedno imeli in si še kaj lahko prihranili za stare dni. Moje ime je neomadeževano in pošteno. Vendar pa nečem nobenega pritiska od Vaše strani na Vašo gospico, ako bi se ona le količkaj upirala, potem rajši odstopim, ker sila nikjer ni dobra. Blagovolite jej vse povedati, kako stvar stoji in sporočite meni, koliko imam upanja. Pa prosim Vas, povejte mi vse odkritosrčno, naj bo za me ugodno ali ne.

S spoštovanjem Vam udani

V Ljubljani dné

Miha Klančnik,
čevljarski mojster.

Udovec snubi deklé.

Visoko čislana gospica!

Ne bodite hudi, ako Vam mož, ki Vas že dolgo iskreno časti, predloži prošnjo, ki Vas bo morda iznenadila. Vaš nježni, krotki značaj, ki ga že davno občudujem, daje mi pogum, da se Vam brez ovinkov razkrijem. Moje hišne razmere me silijo, da se vnovič oženim, ter si dobim drugo gospodinjo, ki bo moje pohištvo oskrbovala in mojima otrokoma postala druga mati. Do Vas, gospodična, imam posebno zaupanje in spoštovanje, in v tem me potrjujejo vsa poročila, ki o Vas le pohvalno govoré. Prepričan sem, da mi boste Vi popolnoma nadomestili mojo prvo ženo.

Ali se Vam toraj smem približati z vprašanjem: hočete li postati gospodarica moje hiše in mojega srca, mati mojih otrok?

Rés je, da nisem več mlad, pa tudi star še nisem; za možkega sem še v najboljih letih. Da bi kazal preveliko ljubezen, to se za udovca ne spo-

dobi, to naj bo prepuščeno mlajšim ljudem; to pa mi smete verjeti, da Vas visoko čislam in spoštujem ter da se imate od mene nadejati le ljubeznivega obnašanja proti Vam. Moje razmere so Vam znane, toraj veste, da nam potrebnega ne bode nikoli primanjkovalo, ako Bog dá. Mojih otrok se ni treba bati; izgojeni so lepo in prav krotkega značaja. Sicer pa me je moja sestra že davno prosila, naj jej dekleta prepustim; fanta mislim pa tako drugo leto v vojaško šolo dati. Ako bi nama Bog dal kaj otrok, prepustil bom dekleta od prve žene svoji sestri, ako ne, imeli jo bomo doma, prepričan sem, da se bo tudi Vam prikupila, tako je krotka in vbogljiva.

Zdaj sem Vam vse razkril in upam, da boste tudi Vi meni svoje mnenje enako odkritosrčno razodeli. Pričakovaje željno Vašega odgovora ostajam s prisrčno udanostjo Vaš prijatelj

Vinko Lahovič.

V Ljubljani dné

Ugoden odgovor.

Spoštovani gospod Lahovič!

Vaša prijazna ponudba se mi je toliko važna zdela, da nisem takoj odgovorila, ampak si pustila nekaj dni premisleka, kar mi boste gotovo odpustili.

Ker Vas poznam za poštenjaka in ljubeznivega moža, ne bi si dolgo premišljevala; samo zavolj otrok me je skrbelo, če jih bom znala prav ravnati. Vendar so Vaši otroci res krotki in meni priljubljeni že več časa, ker me na ulicah vedno pozdravljajo in se prav lepo vedejo, mislim, da mi ne bodo delali toliko težav. Če mislite fanta v vojaško šolo dati, to je Vaša skrb, meni bi ne bil nič na poti,

dekleta pa ni treba nikamor proč pošiljati, jaz jo bom ljubila, kakor lastno hčer. V zaupanji v Božjo pomoč toraj sprejemem Vašo ponudbo.

Svojo prvo ženo ste tako ljubili in jej z vsem postregli, da upam enacega prijateljstva tudi za sebe. Vsi, ki Vas poznajo, ne morejo prehvaliti Vašega ljubeznivega, krotkega in potrpežljivega značaja. Samo iz tega uzroka se Vam udam in Vam obljubim, da hočem tudi jaz vedno Vaša zvesta tovaršica biti, Vašim otrokom pa skrbna mati.

Upam, da me kmalo osebno obiščete, da se bova natančneje dogovorila.

Do tje Vas prisrčno pozdravljam in ostanem Vam naklonjena

Jerica Bergova.

V Ljubljani dné

Neugoden odgovor.

Cenjeni gospod!

Kolikor je tudi Vaša ponudba za mene častna, vendar Vam ne morem dati povoljnega odgovora. Spoznati morate sami, da sem za Vas premlada in še premalo skušena, da bi oskrbovala tako veliko pohištvo, kakor je Vaše. In na dalje, kako bi jaz izgojevala otroke, ki sem še komaj sama izgoji uzrastla.

Po pravici Vam rečem, da me močitev še ne mika in da sem odbila že več enakih ponudeb, ker hočem še en par let veselo svobodo uživati. Kar slišim od svojih nekdanjih družic, ki so zdaj omožene, o težavah zakonskega stanú, to nikakor ni spodbujevalno, da bi se prezgodaj ukovala v te spône.

Prepričana sem, da boste pri svojem vrlem značaju in svojem dobro uredjenem gospodarstvu lahko dobili drugo nevesto, ki bo Vaše ljubezni

bolj vredna ko jaz. Zato Vas prosim, da moji odpovedi ne zamerite, ter da mi ohranite Vaše prijateljstvo, kakor doslej.

S polnim spoštovanjem Vas pozdravlja

Jerica Bergova.

V Ljubljani dné

Reven mladeneč snubi bogato dekle.

Visoko spoštovana gospica!

Gotovo me boste dolžili predrznosti, da si upam nadlegovati Vas s tako ponudbo. Toda ljubezen nobenih ovir ne pozna ter preskoči meje, ki so postavljene v socialnem življenji med raznimi stanovi. Ali sem mar jaz kriv, da me je očarala Vaša lepota in ljubeznivost, ali sem mar jaz kriv, da sem sin revnih staršev? Že dolgo Vas spoštujem in ljubim, danes sem si vzel pogum, da Vam to razkrijem.

Moja oseba Vam je znana, moje poštenje je neomadeževano, srce imam nepopačeno in polno ljubezni do Vas. Moja služba ni dobro plačana, pa častna. Ali je potem sramota za Vas, ako Vam ponudim srce in roko? Vem, da ste sama svoj gospodar, sicer bi bilo moje snubenje brezupno; ker pa si sami lahko izberete moža, imam tako misel o Vas, da si boste izbrali po okusu svojega srca, ne po stanovskih predsodkih.

Akoravno imam le malo upanja, vendar mi vest ni dopustila, da bi dalje molčal, odločba je pa v Vaših rokah. Odločite, kakor hočete, vendar smete biti vselej preverjeni mojega spoštovanja in moje tihe, če prav brezupne ljubezni! Osoda človeška je taka, da nas mora biti nekaj nesrečnih na svetu. Čutim že naprej, da bom jaz najnesrečnejši med

vsemi, ako me Vi zavržete, ker druge ženske ljubiti ne morem. Ako pa se boste zabavali z gospodi častniki in plemenitaši, ne pozabite, da eden v tem hipu grenke bolečine prenaša zavaljo Vas.

Premislite gospica, da sem tudi jaz od dobrih staršev, in znano Vam je, po kaki nesreči smo v revščino zabredli!

Dalje ne pišem! Prosim Vas samo en par kratkih vrstic odgovora!

Vas iskreno ljubeči

Vekoslav Boljarski.

V Ljubljani dné

Ugoden odgovor.

Častiti gospod Boljarski!

Vaše pismo me je nekako osupnilo, to si lahko mislite. Pa ne da bi Vas zaničevala, ampak ker je prišlo tako nenadoma!

Vaša osoda mi je znana. Po lahkomišljenosti in nesrečni špekulaciji Vašega očeta prišlo je vse lepo premoženje v nič. Vi bi lahko kavalirja igrali v Ljubljani, pa morate služiti za majhno plačo! Že večkrat sem s svojim stricom govorila o Vas; milovala sva Vašo rodbino! Ne obupajte! Mi imamo prijateljske zveze na vse strani. Še nedavno je bil pri nas dvorni svetovalec g. K. ter obljubil, da nas v kratkem zopet obiše. Prosila bom svojega strica, naj za Vas govori, da dobite svojemu stanu in svojim študijam primerno službo. Da ste mi svoje čute razkrili, me nič ne žali; pa sprevideli boste sami, da se taka stvar ne more tako čez koleno prelomiti. Komaj da Vas poznam, — govorila nisva še nikoli — in jaz naj bi precej podala Vam roko, — to je vendar prehitro, da ne rabim hujšega izraza! Jaz Vas spoštujem, in če se bližej soznanimo, kdo vé,

če ne pojde še kedaj po Vaši volji? — Za sedaj pustimo take pogovore o ženitvi itd. Zadovoljite se, ako Vas povabim, da nas enkrat obiščete na domu, svoje ljudi bom že obdelala, da Vas bodo prijazno sprejeli. Samo eno stvar hočem še omeniti. Vi mi predbacivate, da se zabavam s častniki in plemenitaši. Toda, ljubi gospod, to niso moji gostje, ampak gostje mojega strica, in kdor je njegov prijatelj, s tem moram jaz prijazna biti. Akoravno sem svoja gospodarica in živim od svojega kapitala, vendar je dostojno, da se ravnam po svojem stricu, ki je namestnik mojega očeta in najstarši ud rodovine. On je dober človek in jaz ga bom obdelala tako, da bo Vas prijazno sprejel, ako nas obiščete. O Vašem lepem značaji sem že slišala govoriti in čeravno Vam še ničesa ne obetam, vendar rečem, da mi niste zoperni in da je moje srce še vedno prosto. Zavoljo revščine Vas ne zaničujem, samo da vidim pri Vas plemenito srce, pa imate ustop v moje srce pred vsakim „plemenitašem“. Tacega srca je Vaša „izvoljena!“ (če je res Vaša poštena misel.) Vaša služba je res častna, pa zopet ne, kakor se vzame, ker svet sodi le po denarji, in slabo plačana služba je tudi slabo spoštovana. Morda se meni posreči, da Vam priskrbim bolj hvaležno službo — če mi tega ne zamerite. Sicer sem pa o Vašem poštenem srcu prepričana.

Kar se tiče moje ljubezni, mislite si lahko, da so stopnjice do mojega srca zelo težavne, ker sem močno razvajena po tolikih častilcih; pa srca mi niso še mogli popačiti, če pride do prave ljubezni, ravnala se bom vendar le po svojem srcu brez ozira na stan in premoženje. Ako si hočete priboriti moje srce, olajšala Vam bom ta boj s tem, da Vam oskrbim prost ustop v našo hišo, vse drugo je odvisno od Vaše kreposti in plemenitosti!

S tem zamorete pač zadovoljni biti! Obnašajte se kakor plemenitaš, če prav revščino trpite; pa v navzočnosti odličnih gostov zamorete le s samosvestjo in ponosom kaj opraviti. Jaz Vas hočem opazovati; ako bom videla, da ste dečko, hočem Vas jaz nad vodo držati, da ne utonete. Vse drugo je malenkost.

Druzega Vam za sedaj nič ne obljubim, ko da si zapišem v svojo listnico: „Gospod Vekoslav Boljarski je naš gost.“

Bodite mi toraj pozdravljeni! Pogum velja!
S spoštovanjem

Irma pl. Krasnoborska.

V Ljubljani dné

Neugoden odgovor.

Gospod!

Vaše pismo me je osupnilo! Kdo Vam daje pravico, tako z mano govoriti?

Kdaj sem Vam dala pogum, da zamorete take ponudbe do mene pošiljati?

Vi znate biti poštenjak, pa jaz nemam časti, da bi Vas natančneje poznala. Sicer Vam pa bodi povedano, da sem že zaročena.

Vso srečo Vam želeča, upam, da me dalje ne boste nadlegovali s takimi pisarijami. Z Bogom!

Irma pl. Krasnoborska.

V Ljubljani dné

Udovec snubi udovo.

Visokočislana gospa!

Najina osoda je enaka. Pred kratkim sem zgubil vrlo ženo, ravno tako Vi možá! Čas žalovanja je potekel, in človek, ki hoče še živeti, mora se ravnati

po potrebah tega življenja, ne pa samega sebe mučiti s preobilnim žalovanjem in tako postati nekoristen ud človeške družbe, nesposoben za resno in koristno delo.

Ako hočem svoje gospodarstvo v redu ohraniti in vzdržavati v prejšnem tiru, ne kaže mi družega, ko da si poiščem novo družico življenja, novo gospodinjo in gospodarico za svojo hišo. In kakošno naj si izberem? Ali mar mlado, neskušeno deklico, ki bo hotela razkošno živeti, po veselicah hoditi, ki se za gospodinjstvo ne bo dosti zmenila, ki mene postarnega možá ne bo mogla prav ljubiti, ampak me uzela le, da si zagotovi brezskrbno življenje? Poleg tega, da gospodinjstvo ne bo v redu, da nemam pričakovati resnične ljubezni, bi me taka žena še zaničevala in po drugih svoje oči obračala, kakor nam svedočijo vsak dan izgledi pri družih udovcih, ki so si izbrali mlade žene.

Če hočem pameten biti, moram si izbrati pametno, postavno in skušeno nevesto, ki še ni prestara, pa tudi ne premlada, in katerej smem zaupati vse, kakor sebi samemu. Vi, častita gospa, bi bili kakor nalašč za mene. Niste še stari, in mora se reči, da se smete še med lepe žene šteti, vendar ste že iz mladih let norósti, imate skušenost, lepo obnašanje in dobro srcé, kakor slišim od vseh strani. Tudi Vi ste torej že dovolj žalovali po svojem prvem soprogu, premladi ste še, da bi se svetu popolnem odpovedali in se skrili v samostansko življenje. Slecite torej črno obleko žalosti in stopite v novo življenje s tem, da meni roko v zakon podaste!

Moje razmere so Vam znane, a Vam ni treba zagotovljati, da pri meni ne boste pomanjkanja trpeli.

Z upanjem, da mi kmalo in ugodno odgovorite, ostanem, željno Vašega pisma pričakujoč, Vam iz srca naklonjeni

Valant Grozdič.

V Železni Kapli dné

Ugoden odgovor.

Velespoštovani gospod Grozdič!

Vaše cenjeno pismo sem prejela. Moje ure mi od časa smrti mojega možá tako dolgočasno in žalostno naprej tekó, da je bilo to pismo prvi solnčni žarek, ki mi je po dolgem deževji zopet milo prisijal na moje samotno oknice, ter me navdihníl z novim upanjem. Res je, da sem svojega možá zvesto ljubila in da pretakam po njem grenke, nevsahljive solze. Vendar že sama sprevidim, da to ne more vedno tako trpeti. Rana na mojem srcu začenja se celiti, saj čas vse bolečine ozdravi in tudi meni je misliti, kako se hočem ravnati zanaprej, ako mi je Bog naklonil še več let življenja. Kot samostoječa, od vsega svetá zapuščena žena imela bom pač žalostno življenje, saj se še možki težko prerije skozi svet, koliko težej še slaba ženska, ki vedno išče zaslombe na možu, kakor bršljin na zidovji.

Vas poznam in spoštujem, Vam bi skoraj da zaupala svojo osodo. Obiščite me, da se kaj več dogovorimo! Ako Vam je volja resna, in ako res mislite, da me boste zamogli tako ljubiti, kakor svojo prvo ženo, potem se jaz ne bom dosti upirala.

Vi imate lepo premoženje, pa tudi jaz sem nekaj podedovala po svojem možu, tudi imam lepo hišno opravo in obleke toliko, da mi je ne bo nikoli več treba kupovati. Upam torej, da bova dobro gospodarila.

Ponavljaje svoje vabilo, da ste mi dobro došel gost, pozdravljam Vas z vsem spoštovanjem Vam udana

Ernestina Zajec, roj. Kupčeva.

Neugoden odgovor.

Častiti gospod!

Zahvalivši se Vam za veliko zaupanje, ki ga v mene stavite, moram Vam vendar sporočiti, da nisem namenjena, Vaši želji ustreči. Prekratko časa je še minulo po smrti mojega moža, komaj šest mescev, in pred pretekom enega leta se ne spodobi, misliti na drugo možnostev. Sicer pa tudi nemam nobenega veselja, močiti se. Premoženja imam ravno toliko, da se za silo preživim do smrti, saj ženska malo potrebuje! Akoravno sem zapuščena, vendar sem tudi v miru. Pri gospodinjstvu tako velike hiše, kakor je Vaša, pa je treba prestati veliko skrbi, sitnosti, zamer, prepirov, jeze, mnogo delati, na vse strani misliti. Moje zdravje je preslabotno za toliko nalogo. Svetovala bi Vam v ta namen bolj krepko ženo, kakoršnih imate gotovo na izbiro.

V nadi, da mi moje odpovedi ne zamerite, ter da mi še zanaprej ohranite svoje čislano prijateljstvo, ostajam s spoštovanjem

Ernestina Zajec.

V Kapli dné

Stara ljubezen se spremeni v zakon.

Predraga moja Josipina!

Kar sem že toliko časa tako vroče zaželel, to sem zdaj dosegel; dobil sem vendar enkrat tako službo, da bom lahko ženo in rodbino preživil, in tako zamorem Tebi dano obljubo izvršiti!

Včeraj sem po naključbi srečal mladega grofa Kotulinskega, s katerim sva pri vojakihi vkup služila. On me je takoj spoznal in me prašal, kako se mi godi. Jaz mu potožim, da slabo, ker ne morem

nobene pripravne službe dobiti. „Temu se pa lahko pomaga“, reče on na to, „saj si kot kmečki sin izveden v kmetijstvu, nekaj šol imaš pa tudi, in se lahko še naprej izučiš iz kmetijskih strokovnjaških knjig. Glavna stvar je, da si pošten, in za tacega te poznam.“ Potem mi je začel grof praviti, da je ravnokar svojega grajšinskega oskrbnika proč spodil, ker ga je ta na vse strani goljufal. Potem je grof meni ponudil službo oskrbnika. Lahko si misliš, s kakšnim veseljem da sem jaz službo prevzel. Saj ravno tolike učenosti ni treba pri tem, paziti mi je pred vsem nad posli in voditi celo gospodarstvo in gledati, da grofu ne bodo vsi kradli, kakor se je prej godilo. To bom že opravljal. Nekoliko se bom pa še izuril iz skušnje in iz bukev. Grof se za gospodarstvo ne zmeši in bo vse meni prepustil. Povedati Ti moram, da sva služila pri eni kompaniji, on je bil lajtenant, jaz pa feldwebel, ter me je že pri vojakih rad imel ter me protežiral, kjer je mogel, in tudi jaz sem mu marsikako uslugo storil ter mu naredil vse pisarije, ki so bile njemu naložene. Zdaj je pa vojaščino na klin obesil in živi v Ljubljani kot zasebnik. Da se on ni šalil z menoj, za to imam dokaz v rokah, ker mi je dal pismo, s katerim pojdem jutri na Dolenjsko in se bom predstavil stari grofinji (njegovi materi) kot novi oskrbnik. Plače bom imel 500 gld. na leto, pa vse prosto, namreč: hrano, stanovanje, luč, drva, sploh vse razun obleke. Tistih 500 gld. lahko vsako leto kar na stran denem, ker bom z vsem preskrbljen, kak goldinar pa še zmirom posebej pade. Še včeraj mi je dal precej 100 gld. predplače, ker sem mu potožil, da potrebujem nekoliko za obleko, v kateri se zamorem dostojno predstaviti. Ker jaz svoje najnujnejše potrebe pokrijem s 50 gld., pošljem ob enem s tem pismom Tebi ostalih 50 gld., da si najpotrebnejše stvari

preskrbiš. Brž ko sem enkrat na gradu vtrjen in udomačen, hočemo napraviti poroko; saj grofu sem že povedal, da bi se rad oženil, in on je rekel v šali: „Zavoljo mene vzameš lahko dve, če hočeš.“ Ti ne verjameš, kako je ta gospod dober in prijazen. Vidiš, ljuba Pepica, tako se je naji Bog vendar enkrat usmilil in Tvoje želje, kakor tudi moje, se bodo v kratkem izpolnile.

Pozdravi očeta in mater v mojem imenu, in povej jima, da Vas hočem v kratkem obiskati. Najprej moram iti na grajščino, da vidim, kako stvari stojé.

Ob enem pojdi precej na pošto po denar, ki sem ga poslal po nakaznici.

Prisrčno Te pozdravlja kot svojo ljubo nevesto Tvoj zvesti

Radoslav Klobučar.

V Ljubljani dné

O d g o v o r.

Preljubi moj Radoslav!

Ne morem Ti dopovedati, s kakim veseljem sem čitala Tvoje zadnje pismo. Saj veš, koliko let Te že čakam in morala sem dosti grenkih požreti od domačih in tujih ljudi, ker so rekli, da me ne boš nikoli vzal. Oče in mati nista nikoli nič rekla, ampak tete in druga žlahta, ki jim nič mar ni, ker mi nič ne dajo. Jaz sem bila stanovitna, zato sem tudi to srečo dočakala, da me popelješ pred altar.

Tudi moji starši so bili zelo veseli, ko sem jim pismo prebrala. Oče so rekli: „No, vidite, saj sem zmirom pravil, da je Jaka pošten fant, babe so imele pa toliko govoriti čez njega.“ Mati pa so se od veselja jokali. Potem sem hotela iti na pošto po denar. Oče so pa rekli: „Tu imaš goldinar, prinesi

nam prej en liter vina, da ga bomo na Jakovo zdravje pili.“ Ko smo ravno na Tvoje zdravje trčili, prišel je poštarjev fant in nam prinesel nakaznico. Lepa hvala za toliko podporo! Potrebna sem je res bila, kajti v tej obleki, kakor jo imam zdaj, ne bi mogla stopiti pred grofinjo. Oče so rekli, da bodo pomagali kolikor mogoče, da mi napravijo hišno opravo in kar je treba. Nekaj malega že imam.

Še enkrat se Ti lepo zahvalim za vse, za Tvojo zvesto ljubezen, kakor tudi za poslani denar, in Te prosim, da nas kmalo obiščeš, vsi Te željno pričakujemo.

Na vsak način pa precej piši, kako se Ti na grajščini dopada. Tvoja Te iskreno ljubeča

Josipina.

V Kamniku dne

V. del.

Pisma o raznih prilikah.

Pismo s prstanom za god.

Draga Emilija!

Žal mi je, da ne morem Tvojega veselega godú obhajati na Tvoji strani!

Pošiljam Ti najtoplejša voščila in Ti želim tisoč sreč na mnogaja leta!

Ob enem sprejmi priloženi prstan kot majhno darilce za god. Kadar se nanj ozreš, spomni se na mene, ki vedno le po Tebi hrepenim!

Ohrani mi zvesto ljubezen, kakor jo bo vedno hranil Tvoj zvesti

V Zagrebu dné

Vladislav.

Odgovor.

Predragi Vlacko!

Prisrčna zahvala za Tvoje voščilo in tvoj prelepi dar! Tudi brez njega bi se bila vedno spominjala, to veš, pa kot drag spomin od Tebe hočem lepi prstan vedno v časti in ljubavi na svoji roki nositi!

Pridi kmalo v Ljubljano nazaj! Vsi Te prisrčno pozdravljamo, posebno pa Tvoja do smrti zvesta

V Ljubljani dné

Emilija.

Pismo z ženitovanjskim darilom.

Velecenjena gospodična!

V veliko čast si štejem, da ste me povabili na ženitovanje. Prav žal pa mi je, da Vaši želji ne morem ustreči, ker sem ravno zdaj tako preobložen z opravili, da niti jedne proste ure nemam. Zato se bom moral zadovoljiti s tem, da bom pri Vašem veselem ženitovanju samo v duhu navzoč.

Čestitam Vam iz celega srca, da ste si izbrali tako vrlega možá, in kot spomin na ta dan blagovolite od mene sprejeti to majhno darilce, ki je priloženo.

To vzemite kot dokaz mojega prijateljstva in da bi bil rad navzoč med Vami pri tej priliki, ako bi bilo mogoče.

Želeč Vam vso srečo v novem stanu, sem vedno isti Vaš prijatelj

V Zidanem mostu dné Karel Herbst.

Vabilo za ženitovanje.

Dragi prijatelj!

Prihodnji torek ob 11. uri dopóldné mislimo napraviti poroko naše hčere Elize v tukajšnji farni cerkvi. Ker ste bili vedno prijatelj naše hiše, zato Vas povabimo z Vašo gospo, da se udeležite te rodbinske svečanosti, ter si bodemo v veliko čast šteli, ako pridete.

Kar bo v naših močéh, da Vam ta dan nekaj prijetnih ur naredimo, storili bomo vse z veseljem. Mladi par Vaji željno pričakuje.

Nadejaje se Vašega prihoda, pozdravljamo Vas najsrčneje, ter ostanemo s spoštovanjem Vam prijatelji

Fr. Grbec in soproga s hčerjo nevesto

V Naklem dné

Odgovor.

Častiti gospod Grbec!

Veselilo me je, da ste se na mene spomnili za dan, ko oddaste svojo ljubeznivo hčerko. Koli-kokrat sem jo še jaz pestoval, ko sem bival še večkrat v Vašem krogu! Tako hitro čas mine! Mla-dost nastopa za nami, mi pa se postaramo! Kaj se hoče, tak je ték svetá. Upam, da ste hčeri zbrali dobrega moža, ter želim mlademu paru vso srečo!

Če bo le mogoče, bom vstregel Vaši želji in prišel na ženitovanje, ali sam, ali pa z ženo. Ona je nekoliko bolehná in ne vém, če bo mogla priti.

Pozdravite mi ženo in mlado nevestico, ter pričakujte me v ponedeljek zvečer. Vaš udani stari prijatelj

Gašper Miklavec.

V Kranji dné

Pismo mlademu zakonskemu paru.

Ljubi brat!

Razveselilo me je, slišati, da si se oženil, tem bolj, ker si vzel Marijanko, ljubeznivo hčer našega soseda. Prav veselim se dneva, kdaj me boš obiskal s svojo mlado ženo. Če bo mogoče, bom jaz Vas enkrat obiskal, pa pred veliko nočjo bo težko kaj, ker imam zdaj preveč opravka. Toliko bolj veseli pa bomo tisti dan.

Pozdravljam Tebe in Tvojo ženo, ter ostanem Tvoj brat

Šimen.

V Litiji dné

Ženin dá na znanje, da se je zaročil.

Dragi prijatelj!

Tebi najprej hitim naznaniti, veselo novico, da sem se zaročil z ljubeznivo gospico Berto Zalokarjevo. Ona je odslej moja nevesta in jaz sem srečen, ko le kedo. Vedno si imel sočutje za mojo osodo, toraj mislim, da se boš tudi zdaj z menoj veselil. Prihodnjo nedeljo bomo napravili na njenem domu malo veselico in jaz Te povabim, da prideš v našo družbo, da nas boš kratkočasil s svojim izvrstnim humorjem in svojo priljudnostjo.

Tudi Berta Te lepo pozdravlja. Tvoj prijatelj

Tomaž Hrdlička.

V Ptujem dne

Nevesta naznani, da se je zaročila.

Ljuba, dobra Ančka!

Z veseljem primem za peró, da Ti naznanim, da sem se zaročila z gospodom Potočnikom. Premagala sva vse ovire, kaj ljubezen ne premore? — in dosegla sva dovoljenje svojih staršev. V kratkem bo poroka. Vesela sem! Ne morem Ti povedati, kaj občutim! Upam, da prideš na ženitovanje! Za sedaj se pripravljam in vse potrebno priredujem.

Tebi kot stari prijateljici sem morala to sporočiti. Prizrčen pozdrav! Obišči me kaj! Tvoja prijateljica

Hermina Škofova.

V Tolminu dne

VI. del.

Pesmi ljubezni.

Strune, milo se glasite,
Milo pesmica žaluj,
Srca bolečine skrite
Trdosrčni oznanuj:

Kak bleđi mi moje lice,
Kak umira luč oči,
Kak tekó iz njih solzice,
Ki ljubezen jih rodi;

Od željá kakó zdihuje,
Po nji hrepeni srcé,
Kak mu je veselje tuje,
Kak od sreče nič ne vé;

Kak seboj me vedno vleče,
Koder hodi, nje obraz,
Kak obličje nje cveteče
V sreću nosim vsaki čas;

In kak ve, ki bi nje hvalo
Rade pele zanaprej,
Ak se ne usmili kmalo,
Morte vtihniti' vekomej!

Te in take ve nosite
 Tožbe, strune! tje do nje;
 Ako morte, omečite
 Neusmiljeno srcé. —

Fr. Preširen.

O hrepenenje, nade sladke,
 Ljubezen prva ko zori,
 Kako so njej vse ure kratke,
 Nebó odprto se jej zdi;
 Pust bil bi brez ljubezni svet,
 Žal, da le kratek je nje cvet!

Schiller.

Srcé, povej ti meni,
 Kaj je ljubezni žar?
 Dve duši v misli eni,
 Dva srca, en udar!

Halm.

Moja pesma krotko moli
 Kroz tu tiho noč,
 Dodji z bela grada doli,
 Dodji, dušo, dodj!

Šušteč tresu grane bori
 U mesečini,
 Nek te, dušo, strah ne mori;
 Neprijatelj spi.

Čuj slaviča u dubravi!
 Vapi njegov pev:
 „Uteši ga, što ga stravi,
 Najkrasnija dev'!“

On razumi srca jade,
Milih udes hud,
On razblažit pesmom znade
Svaku nježnu grud.

Dod' i tebe da razblaži,
Sidji k meni v gaj!
Ah smiluj se i pokaži
Pevcu put u raj!
Ah put u raj!

Stanko Vraz.

Vse misli, ki v prsih sem skrite
Pred drugimi nosil ljudmi,
Vse tebi so davno očite,
Ne ena neznana ti ni;
In vendar, zakaj me ne ljubiš?

Vse trude, skrbi, hrepenenje,
Saj nisem jih nosil za sé,
Posvetil sem tebi življenje,
Poklonil sem tebi srcé;
In vendar, zakaj me ne ljubiš?

Premisli noči prebujene,
In žalostne dneve preštej,
In solze za te porojene,
Premisli jih vse, in povej,
Povej mi, zakaj me ne ljubiš?

Za rane, za žalost obilo,
Za dni, ki temni mi tekó,
Za ves moj pekél mi v plačilo
Izpolni vsaj zadnjo željó:
Povej mi, zakaj me ne ljubiš?

S. Jenko.

Jaz te ljubim, srce moje,
Ljubil sem te vsaki čas,
Kakor majka dete svoje,
Tak sem ljubil tebe jaz.

Kakor ovca mati plače,
Če se jagnje izgubi,
Tak za tabo so plakale
Moje žalostne oči.

Naj povsod bi rože cvele,
Kamor stopiš ti z nogó,
Moje srce pa veselo
Nikdar, nikdar več ne bo.

F. Haderlap.

Kje je tista deklica,
V vrtu je sedela,
Lepa kakor rožica,
Pesnice je pela?
Hitro, hitro mine čas,
Mine tudi lep' obraz.

Orožen.

Tak je sladka, tak je mila,
Kot bi rože dihala,
Krasna, kakor da b'se bila
V rajski rosi kopala.

Kakor sneg so nje ročice,
Ki v planini se blišči,
Kakor zarja njeno lice,
Ki se v jutru rumeni.

Kakor zvezde nje očesa,
 Ko ozrejo se z nebà,
 Kakor jelka nje telesa
 Rast visokoravnega.

Fr. Cegnar.

Ko ptičica sem pevala,
 Sem sladke sanje sanjala,
 Oj zdaj pa nikdar, nikdar več,
 Veselje preč je, preč.

Cvetela sem ko rožica,
 Nebeškim žarkom ljubljena,
 Oj zdaj pa nikdar, nikdar več,
 Veselje preč je, preč.

In lesketala oč'ca sta,
 Ko zvezdi dve, ko solnca dva,
 Oj zdaj pa nikdar, nikdar več,
 Veselje preč je, preč.

Le pod menoj še biva mir,
 Krog mene pa ga ni nikjer;
 Srce le tje, le tje želi,
 Kjer angelj moj leži!

Národna.

Luna sije, kladvo bije
 Trudne, pozne ure že,
 Pred neznane srčne rane
 Meni spatí ne pusté.

Ti si kriva, ljubezniva,
 Deklica neusmiljena,
 Ti me raniš, ti me braniš,
 Da ne morem spat' domà.

Obraz mili tvoj po sili
 Mi je vedno pred očmi,
 Zdihujoče srce vroče
 Vedno k tebi hrepeni.

K oknu pridi, drug ne vidi,
 Ko nebeške zvezdice,
 Se prikaži, al' sovraži
 Me srce, povej, al' ne?

Up mi vzdigni, z roko migni,
 Ak' bojiš se govorit'!
 Ura bije, k oknu ni je,
 Kaj sirota 'čem storit?

V hram pogledjte, mi povejte,
 Zvezde, al' res ona spi;
 Al' posluša, me le skuša,
 Al' za družega gori?

Ako spava, naj bo zdrava,
 Ak' me skuša, nič ne dé;
 Po nje zgubi, ako ljubi
 Druz'ga, počlo bo srcé.

Fr. Preširen.

Petelinček me je zbudil,
 Pa še svetle zarje ni,
 Vse je temno, vse je tiho,
 Vse še sladko spanje spi.

Al' bi spet oči zatisnil,
 Al' bi budel, sam ne vem;
 Srečno je okó budeče,
 Mil je Morfeja objem.

Pa saj skoraj ni razločka
 Medju dnevom in nočjó:
 Ako spim, o ljubi sanjam,
 Ak' budim, pa spet takó.

F. Haderlap.

Slabo sveča je brlela,
 Zunaj dež je curkom lil,
 Midva skupaj sva sedela,
 Lep večer je nama bil.

Sladki smehi iz očesa
 Med solzámi govoré,
 Telo se drži telesa,
 Usta pa se ust držé.

Zunaj je nevihta vila,
 Dež na okno je kropil,
 Midva pa sva se ljubila,
 Lep večer je nama bil.

S. Jenko.

Da ne smem, si ukazala,
 Belih rok se dotaknit',
 Zvedla, deklica si zala,
 Kako znam pokoren bit'.

Da ne smem, si ukazala,
 Od ljubezni govorit',
 Zvedla, deklica si zala,
 Kako znam pokoren bit'.

Zraven si mi ukazala,
 Da te moram pozabit';
 Vbogal, deklica bi zala,
 Ak' bi moglo se zgodit'!

Al' srcé mi drugo vstvari,
 Al' počakaj, da to bit'
 V prsih neha, — Bog te obvari!
 Prej ni moč te pozabit'.

Fr. Preširen.

Tebe kličejo solzice,
 Ki pred mano zdaj bežiš,
 Obledvati moje lice
 Brez usmiljenja pustiš.
 Si nad srcem se motila
 Vedno vnetim le za té,
 Ko ga, draga, si zvolila,
 Ni zvestobe bolj čisté.

M. Kastelic.

Tak si lepa, kakor zora,
 Ko pripelje beli dan,
 Da zbudi zelena gora
 Se iz težkih nočnih sanj;

Da glavé dviguje cvetje
 In obrača v njo oči,
 Da po vejah glasno petje
 O ljubezni zadoní.

Draga! bodi zora meni,
 Oznanuj mi lepši čas;
 Žalost mi iz prs odženi,
 Zbudi v ustih pesmi glas.

S. Jenko.

Ena tičica je priletela
 Le — sim čez široko morjé,
 Prinesla mi pismo je belo
 Od daljne neveste mojé.

Bel list s pečatom je zlatim,
 Od balzama ves duhti,
 Ko rahlo ga odpečatim,
 Zagledam v njem rožice tri.

Kaj roža pomeni rudeča?
 Povej mi, tica, povej!
 Kaj druga modro cveteča?
 Kaj tretja posušenih vej?

Kak prva je roža rudeča,
 Tak ona za tebe gori;
 Kak druga je roža veneča,
 Tak ona brez tebe veni.

In sinja ti roža pomeni,
 Da moraš ti priti do nje,
 Po suhi, al' poti vodéni
 Čez sinje, široko morjé!

Kaj, draga, to tirjaš od mene,
 Ki pot mi neznana je k vam,
 In ladjice nemam nobene
 In plavat' čez morje ne znam!

F. Haderlap.

Davi je pa slanica padla
 Na zelene travnike,
 Je vso trav'co pomorila
 In vse žlahtne rožice.

Men' pa ni za rože žlahtne,
 Če jih slanica pomori,
 Meni je za dečvo mojo,
 Če me ona zapusti.

Ravno v sredi mojga srca
 Ena rožica cveti,
 Če ne boš jej prilivala,
 Se gotovo posuši!

Kaj jej bodem prilivala,
 Nemam vinca, ne vodé?
 Jaz jej bodem prilivala
 Svoje svetle solzice.

Národna.

V ljubem si ostala kraji,
 Jaz pa šel sem daleč preč,
 Morebiti sreča naji,
 Ah, ne združi nikdar več!

Ves čas, kar si mi odvzeta,
 Štejem ure, štejem dni;
 Z ur so mesci, z dni so leta,
 Mescev, let pa konca ni!

Pomlad se na zemljo vrne,
 Petje slavcev se zbudi,
 V cvetje zemlja se zagrne,
 Za me pa pomladi ni.

S. Jenko.

Na grajskem vrtu sred vasí
 Prelepih rožic več cvetè,
 Najlepša izmed rož pa je
 Ljudmila, z grada mlada hči.

Ljudmila, z grada mlada hči!
 O kaj ti je, o kaj ti je,
 Da ti okó otožno zrè
 Da lepo lice ti bledí?

Ljudmila, z grada mlada hči,
 O kaj ti je, o kaj ti je,
 Da ti po licu solzice
 Tečejo curkom iz oči?

O kaj mi je, kaj me teží?
 Skor rožice mi ovené,
 Skor lastovke mi odleté,
 In skor se dragi posloví.

Ah, skor se dragi posloví;
 Znabit', nazaj ga več ne bo!
 Zato pač joče mi okó,
 Zato, ah, lice mi bledí!

Ivan Zupan.

Nezvesta! bodi zdrava,
 Čolnič po mene plava,
 Na barko kliče strel;
 Po zemlji varno hodi,
 Moj up je šel po vodi,
 Mi drug te je prevzel.

Pri Bogu sem obljubil,
 Da pred bom dušo zgubil,
 Ko nehal te ljubiti.
 Si z desno v desno segla,
 Pri Bogu si prisegla,
 Mi vedno zvesta bit'.

Morja široka cesta
 Peljala me je v mesta,
 Kjer lepe deklice;
 Obrazov njih lepota,
 Sneg beli njih života,
 Zmotila nista me.

Spet so se jadra bele
 Od južnih sap napele,
 Prinesle me nazaj;
 Pa ljubico kot ženo
 Sem našel poročeno, —
 Prestal sem bogvé kaj!

Le jadra spet napnimo,
 Valovom se zročimo,
 Kak je čisto morjé!
 Kaj njemu upat' smemo,
 Mornarji dobro vemo,
 Dekletom kaj, — kdo vé?

Ne straši moč viharja,
 Ne grom valov mornarja,
 Se smrti ne bojí;
 Spomin v potopu mine,
 Ljubezni bolečine
 Vsak dan spet oživí!

Po morji barka plava,
 Nezvesta, bodi zdrava,
 Sto tebi sreč želim!
 Po zemlji srečno hodi,
 Moj up je šel po vodi,
 Le jadrajmo za njim!

Fr. Preširen.

Poroke tvoje vést me je zadela,
 Prerezal svečenik je nit posledno
 Med nama, utrnit' se zvezdo jedno
 Sem videl, v črno brezdno je letela.

Ljubezni zvezda m' več ne bo bliščela ;
 Kaj je brez nje življenje naše vredno ?
 Ko mah na skali životari bedno,
 Ne nosi cvetja in sadú ne dela.

Ljubila njega, zdaj boš njemu stregla,
 Kdo mene bo tolašil, ko moreča
 Praznota v mračnih urah kri mi pije ?

Kak' solnce pozno za goré se skrije,
 Takó je zašla moj'ga bitja sreča,
 Na srce se mi črna noč je vlegla.

F. Haderlap.

Stoji, stoji tam lipica,
 Pod lipo hladna senčica,
 Tam v senci fantje mi sedé,
 Pri fantih mlade deklice.

Je priletela tičica,
 Oj drobna tica pisana;
 Se vsedla je na vejico,
 Zapela tako pesmico:

Devičice, noričice,
 Ki fantom vse verjamate,
 Vam beli grad obetajo,
 Pa črne bajte nemajo!

Národna.

Zemlja se zagrne v tmine,
 Glava težka mi zaspí,
 Duh čez hribe in doline
 Na perutih k teb' hití.

Teb' v naročje glavo trudno
Denem, gledam ti v obraz,
Ti pa smeješ se priljudno,
Ko si se nekdajni čas.

Meni božaš mlado lice,
K srcu nosiš mi rokó,
Brišeš radostne solzice,
Ki po licu mi tekó.

S. Jenko.

Bila je zima, in ležala
Nad zemljo je snegá odeja,
Pod ivjem šibila se veja,
Kjer tičica je prej skakljala.

Le smreka je še oznanj'vala,
Da upanju nikjer nij meja,
Jej domišljije zlata preja
Podnožje s cvetjem obsipala.

Srcé mi bilo je pustinja,
Uklenjena v ledove večne,
Nad njo je vladala témina,
In fur'je, boginje nesrečne. —
Stopilo solnce je ledóve,
„Ti“ vniči srčne mi okove!

J. Mohorčič.

Ko brez mirú okrog divjam,
Prijatljji prašajo me kam?

Prašajte raji val morjá,
Prašajte raj' oblak nebá;

Oblak ne vé in val ne, kam;
Kam nese me obup, ne znam.

Samo to znam, samo to vém,
Da pred obličje nje ne smem.

In da ni mesta vrh zemljé,
Kjer bi pozabil to gorjé!

Fr. Preširen.

Sladko spavaj, ljubica!
Svetlo zvezdice migljajo,
Rahlo vodice šumljajo,
Vsa narava
Tiho spava,
Bledo gleda lunica.
Spavaj, spavaj,
Mir te obdavaj,
Sladko spavaj, ljubica!

Sladko sanjaj, ljubica!
Sanjaj od ljubezni sreče,
Da se nama ne odreče,
Da krasnejše
In milejše
Nama uvek bo svetila.
Sanjaj, spavaj,
Mir te obdavaj,
Sladko sanjaj ljubica.

Dr. Jos. Vošnjak

Ljubica, pojd' z menoj,
Lepa je noč nicoj,
Bova svat'vala.
Luna naj bode mi
Priča molčeča,
K plesu naj gode mi
Voda šumeča;

Zvezde pa zlate
 Pridejo v svate.
 Nič se nikar ne boj,
 Pojdi, le pojd' z menoj.

S. Jenko.

Kadar mene se spominjaš,
 Vem, da včasih me preklinjaš;
 Sed puella, quaestio est:
 Kdo je kriv, al ti, al jest?

Ko zvestobo prisegala,
 Jaz legal sem, ti legala;
 Sed puella, quaestio est:
 Kdo goljfan je, ti al jest?

Res vtegnilo morebiti
 Žal komu bi enkrat biti;
 Sed puella, quaestio est:
 Kdo bo to, al ti, al jest?

S. Jenko.

Steza sim in tje do hiše tvoje,
 Glej, če tam katera roža klije!
 Da zastonj prelil sem solze svoje,
 To mogoče, mislim, skoraj nije.

Ko, nezvesta, sem od vas se ločil,
 Ko prognanec bežal sem pred vami,
 Stezo tisto vso sem jo razmočil
 Z grenkimi, krvavimi solzami.

Da zastonj prelil sem solze svoje,
 To mogoče, mislim, skoraj nije,
 Steza sem in tje do hiše tvoje,
 Glej, če tam katera roža klije!

Oh, kako bi rastle rože todi,
 Koder svet s kovano peto stopa!
 Stezo, ki do naš'ga srca vodi,
 Poezije vse jo čas oropa.

Nad željami vladajo potrebe
 In okolnosti nad ideali,
 Vse se gnjete v boj in vsak za sebe,
 Vsak je srečen, če ga trebuh hvali.

Stezo, ki do naš'ga srca vodi,
 Poezije vse jo čas oropa;
 Oh, kako bi rastle rože todi,
 Koder svet s kovano peto stopa!

F. Haderlap.

Po tihi noči mesec plava,
 Mladenič tužen zrè v nebó,
 Zamišljena njegova glava,
 Srcé mu v prsih je tesnó.

Ne vdajaj se duhovom mraka,
 Zapri srcé, zapri oči!
 Glej, mehka postelja te čaka,
 Ozdravit' tužnega želi!

S. Jenko.

Ko vedel bi jaz uganiti,
 Da Vi bi me mogli ljubiti,
 Pač nekaj za to bi jaz dal,
 Ker zopet bi mirno zaspal.

Pozabljen in sam sem na sveti,
 Kaj hočem si druž'ga želeti,
 Ko lepo in mlado ženó,
 Da b'živel in trpel za njo!

Po ulicah hodil Ljubljane,
 Nikjer se srcé mi ne vname;
 Prav lahko pa ljubil bi Vas,
 Častil Vas in branil vsak čas.

Kak sveča mirno gori,
 Tak mirne so Vaše oči,
 Z njih gleda dušna lepota,
 Ljubezen in srčna dobrota.

Če božja je volja, naj bo!
 Podajte mi svojo rokó;
 Oh, jaz Vas tako spoštujem,
 Rokó in srcé Vam darujem.

Vaš ljubi in krasni obraz,
 Ko juternje zarije pas,
 Nedolžnost nam oznanjuje,
 In srca nam navdušuje.

V manirah ste takih zrejena,
 Ko bla bi princez'nja rojena,
 Oj lepo, pošteno dekle!
 Spoštujejo vsi Vas ljudje.

Ne bom si več ljubice zbiral,
 Ne bom se po drugih oziral,
 Le Vaše ljubezni želim,
 Če Vam se nevreden ne zdim!

F. Haderlap.

Kar jezik zamolči,
 Povejo ti oči,
 Ljubezni, ki jo skrivam,
 Mi skrit' mogoče ni.

V prepoved so me deli,
 Nič s tabo govorit',
 Papirja bel'ga nemam,
 Te s pismom zveselit;

Saj treba ni besede
 In tud' papirja ne,
 Če mi v oči pogledaš,
 Izvedela boš vse.

Tisoč in ena noč.

Tamna noč se je storila,
 Dremalo je že okó,
 Pesmica me je zbudila,
 Fantje mladi jo pojó.

Srečno je pač srce mlado,
 Se življenja veseli,
 V sebi nosi polno nado,
 In v sladkosti se topi.

Tudi jaz poznal milino
 Tvojo sem, poletna noč,
 Davno prošle že spomine
 V meni zbuja tvoja moč.

Tudi mi tako smo peli,
 Oh, kako smo srečni bli!
 O, da bi še enkrat smeli
 Tisto radost uživati!

Lučice so pogorele,
 Tamno je za nas nebó,
 Hladne sap'ce so začele
 Pihati nam nad glavó.

Vi fantiči, le zapojte,
 Le zapojte na ves glas,
 Nič filistrov se ne bojte;
 Zdaj je vaš najlepši čas!

F. Haderlap.

Oj, štiri reči so se zaklele,
 Da meni srce posedejo,
 Da mojo pamet zmedejo,
 Da v meni bi mlado kri razgrele:

Teh štirih je prvo tvoje čelo,
 Ki sije ko solnce jasno in belo;
 Potem lasjé so, črni ko noč,
 Veliko imajo do srca moč.

Potem je tvoje zorno lice,
 Prijetno ko spomladne cvetlice;
 Četrta pa reč je tvoje teló,
 Prekrasno in šibko, ko jelke drevó.

Tisoč in ena noč.

Oj srečne so ribice,
 Ki v vodi plavajo,
 Vesele so tičice,
 Ki v zraku letajo.

Na onokraj Save
 Tam lepši je polje,
 Na onokraj Save
 Tam moje je dekle.

Brodníka bom poklical,
 Brodníka Gašperja,
 Mi čolnič bo odvezal,
 Da čez se peljeva.

Oj Gašper, oj Gašper,
 En tolarček imam,
 Čez Savo me prepelji,
 In celega ti dam!

Glej, trdo sem ga služil
 Okrogli ta denar;
 Da vidim svojo ljubo,
 Mi ni za njega mar.

Saj jo bom zadnjič videl,
 Saj grem le po slovó,
 In jutri že na Laško
 Mi odmarširamo!

Vojaški boben poje,
 In fantje vriskajo,
 In vsem prijatlom svojim
 Še roke stiskajo.

Kaj, ljub'ca, podarila
 Ti za spomin mi boš?
 „En pušelček povila
 „Ti bom iz žlahtnih rož.“

Kaj nuca mi ta pušlec,
 K' se hitro posuši,
 Pa vendar ne prežene
 Iz srca žalosti.

F. Haderlap.

Oj, s čim ti hočem tla pogrnuti,
 Da, ljubček, dovolj te počastim?
 Oj hočem ti srce tje položiti,
 Da kar koli hočeš, počneš ž njim.

Potrgala bom vse žlahtne cvetlice,
 In žnjimi nastljala ti pot bom vso,
 K cvetlicam bom dela še svoje lice,
 Le stopi svobodno mi na okó!

Tisoč in ena noč.

Na dvoje sem ves svet razkrojil,
 Ga ločil v polovici dve,
 Na srčno tehtnico položil
 Sem polovici zdaj obe.

Na eno stran sem dal vso zemljo,
 Zaklade celega svetá,
 Vse krone, žesla, vse dežeze,
 Vse kupe zlatá in srebrá;

Zelene loge in vrtove,
 Rumenuklasno vse poljé,
 Palače krasne, vse gradove,
 In šume temnoseničnate;

Vse bisere, vse žlahtne kamne,
 Ves žamet, drago svilo vso,
 Kočije, konje osedlane,
 Opravo kraljem delano;

Vse sladko vince, gódbo vbrano,
 In kar še srce veselí,
 In kar je kol' človeku dano,
 Da si življenje osladí.

V skledico drugo sem posadil
 Edino svojo ljubico;
 Kaj bi pri meni več veljalo,
 Sem prašal svojo tehtnico.

Skledica prva poskočila
 Navkvišku je, ker prelehka;
 Pa skleda, kjer je ljub'ca bila,
 Se naslonila je na tla!

Bogastvo ne ustvari sreče,
 Po zlatu jaz ne hrepením;
 Le k tebi, draga, mene vleče,
 Le tebe imeti si želim.

F. Haderlap.

V deželi črna noč leží,
 Nobena lučka ne brlí,
 Nobena zvezda ne bliščí;

Na jugu tamne tam goré,
 Kako otožne se mi zdé,
 Kak'šprazno moje je srcé!

Pri oknu sem zamišljen stal,
 Spomin me tužni je obdal,
 In žalosti sem se podal.

O, marsiktero tako noč,
 Ko me ogreval up še vroč,
 Prebudil sem še pevajoč.

Smo z glažki pritrkávali,
 Z dekleti se zabávali
 Slovencem smo nazdrávljali.

Prijatelji in ljubice,
 In vina polne kupice,
 Vsi, vsi so zapustili me!

Razišli so se, kdo vé kam?
 In mine noč in mine dan,
 Pa jaz sem vedno tako sam!

Prišel spet dan bo za nočjó,
 Pa mladih dní, če pretekó,
 Nikdar jih več nazaj ne bo.

F. Haderlap.

Marjetica se je zaklela,
 Da nikdar neče več cvetét',
 Ne mara za obleko belo,
 In hoče s črno se odét'.

Zakaj takó je žalovala,
 To svetu še prav znano ni,
 Pa vem, da jezo je držala
 Skoz' celo zimo, mesce tri.

Pa prišla sap'ca je pomladna,
 Iz tal je rož'ce klicala,
 Ogrela se je zemlja hladna,
 Pod njo pa tud' marjetica.

Marjetica, kaj boš žal'vala?
 Rumeno solnce te budí,
 Pozabi, kar si prej prestala,
 In pridi gledat novih dni?

Vse rožice so se zbudile,
 Oblekle so se praznično,
 Iz tal so glav'ce pomolile,
 Da vigred novo vidijo.

Življenja spet se veselijo
 Živali pod in nad zemljó,
 Po logih tice žvrgolijo
 In hvalo Stvarniku pojó.

Marjetica je pozabila,
 Na staro žalost in bolést,
 In z belim krilom je stopila
 Med vrsto solnčevih nevest.

F. Haderlap.

Ubrane so iznova strune moje,
 Pa nič veselega zapét' ne vém,
 Zamrle vidim sladke nade svoje,
 Da oživé, skor upati ne smem.

Na svetu vsaka se popravi zguba,
 Mladost pa zlata se ne ponóví,
 To kar ponudi le mladost nam ljuba,
 Veselje srčno, z leti se zgubí.

Zaceljene so rane že skeleče,
 Ki vsekala mi strast jih je v srcé,
 Ostal je le spomin nekdanje sreče,
 Ki v prejšnih dnéh mi še sijala je.

Če vsaka nada nas je goljufala,
 Le tista prav gotovo nas ne bó,
 Ki skozi grob nam pot bo pokazala,
 V deželo, kjer več solze ne tekó.

S pogledom tužnim videli smo pasti
 Zvestobo, značaj, vzor in skalo, dob;
 Da nihče nema sam'ga sebe v lasti,
 Da vse zdrobí, omaja časa zob;

Smo videli, da moške ni besede,
Ko vremenjak da ženska se vrtí,
Da puhle so obljube in prisege,
In da ljubezni zveste skoraj ni.

Smo vjeli pri tatvini poštenjake,
Apostelj je postal že renegat,
Bežati videli smo že junake,
Zapustil je že pobratima brat.

Kaj hoče svet, da nam se še dopada?
Kaj hočemo želeti si sami?
Do polne sreče up nam pač upada,
Najboljši je, kdor si naj manj želi.

F. Haderlap.

